

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen: v upravnih prejemih: K 24— celo leto naprej . . . . . 12— pol leta . . . . . 6— četrt leta . . . . . 2— na mesec . . . . . 1—

Dopis naj se frankirajo. Rokopis se ne vračajo. Uredništvo: Knažlova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izjava vsak dan zvečer izvešči nedelje in praznike.

Inserti veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserti i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev. Na pismena naročila brez istodobne vpolnitve naročnine se ne ozira. „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko: K 25— celo leto skupaj naprej . . . . . 13— pol leta . . . . . 6-50 četrt leta . . . . . 2-30 na mesec 2-30

za Nemčijo: celo leto naprej . . . . . K 30— za Ameriko in vse druge dežele celo leto naprej . . . . . K 35—

Vprašanjem glede insertov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Knažlova ulica št. 5, telefon št. 85.

Vojna z Italijo.

Boji ob naših italijanskih mejah še niso obsežni. Nadvojvoda Evgen vrhovni poveljnik proti Italiji.

MANJŠI BOJI NA TIROLSKEM. — OBSTRELJEVANJE OBMEJNIH UTRDB PRENEHALO.

Dunaj, 28. maja. (Kor. urad.) Uradno se razglša:

Na Tirolskem so prekoračili italijanski oddelki na več točkah mejo. Za enkrat so imeli opraviti z nekaterimi orožniki in opazovalnimi patruljami. Obstreljevanje naših obmejnih utrd s težkimi topovi je prenehalo. Tudi v koroškem in primorskem obmejnem ozemlju se do sedaj niso razvil nobeni omembe vredni dogodki.

Prvi italijanski aeroplan nad Gorico.

»Az Est« javlja: Na binkoštni ponedeljek ob 2. jutraj (torej neposredno po izbruhu vojne) je priplaval nad Gorico prvi italijanski aeroplan, ki je bil opremljen z reflektorjem. Priletel je čez Tržič (Monfalcone), kjer ga je naša straža obstreljevala.

Italijansko kavalerijo, ki se je pojavila pri Strassoldu so naše izvidne čete sprejele s silnim ognjem. Italijani so zbežali, pustivši več mrtvih in ranjenih. Kmalu na to so zagrmeli naši topovi proti italijanskemu ozemlju.

Italijanski aeroplan nad Trstom?

»Gr. Volksblatt« javlja iz Trsta: Nad mesto je priplul italijanski aeroplan, ki je metal bombe. Ali so bombe napravile kako škodo ali ne, ni znano.

Prvi transport ranjencev v Modeni.

Chiasso, 28. maja. (Kor. urad.) Kakor poročajo, je prispelo v Modeno 150 ranjencev z bojišča.

NADVOJVODA EUGEN VRHOVNI POVELJNIK PROTI ITALIJI.

»Az Est« poroča: Vrhovno poveljstvo nad četami, ki operirajo proti Italiji je prevzel nadvojvoda Eugen, dosedanj vrhovni poveljnik armade na Balkanu. Nadvojvoda Eugen, čigar imenovanje za generalnega polkovnika se je včeraj razglasilo, je v svoji lastnosti kot vrhovni poveljnik na Balkanu z reorganizacijo naših armad po njihovem umikanju iz Srbije, podal dokaz svojih zmožnosti kot vojskovodja.

Poveljniki italijanske armade.

Kakor znano je prevzel vrhovno poveljstvo nad italijansko armado in mornarico sam kralj Viktor Emanuel. Šef generalnega štaba je gen. Cadorna, njegov namestnik general Porro.

Za armadne poveljnike so imenovani vojvoda Aosta, kraljev bratranec, generalallajtnant Canera, genlt. Vigeno, genlt. Mazitelli in vojni minister Zupelli. Kot višji poveljnik brodovja fungira prvi admiral Bettolo.

Novi vpoklici v italijanski mornarici.

Rim, 27. maja. (Kor. urad.) Mornariško moštvo vseh kategorij letnika 1888. ter mornariško pomožno osebje letnikov 1883. do 1888. so klicani pod orožje.

BLOKADA AVSTRO - OGRSKE OBALI.

Rim, 27. maja. (Kor. urad.) Z ozirom na vojno stanje med Italijo in Avstro - Ogrsko in z ozirom na to, da služijo nekatera pristanišča ob albanski obali avstro - ogrskim mor-

nariškim oblastim za tajno preskrbovanje njihovih majhnih vojnih ladij, izjavlja italijanska vlada:

Od 26. maja 1915. naprej bodo držale italijanske bojne sile pod efektivno blokado:

1. Avstro - ogrsko obal v razsegu od italijanske meje do črnogorske meje z vsemi otoki, pristanišči, zalivi in obrežji;

2. obal Albanije od črnogorske meje do rta Khephali in ta rt. Geografične meje blokiranih teritorijev so za avstro - ogrsko obal 45° 42' 50" severne širine, 13° 15' 10" vzhodne dolžine od Greenwicha, 42° 6' do 25° južne širine in 19° 59' 30" vzhodne dolžine od Greenwicha; albanska obal 41° 52' severne širine in 19° 22' 40" vzhodne dolžine od Greenwicha, 30° 54' 15" južne širine in 19° 35' 30" vzhodne dolžine od Greenwicha.

Ladje prijateljskih ali nevtralnih držav bodo dobile od vrhovnega poveljnika italijanskih pomorskih bojnih sil gotove roke, da zapuste pas blokade. Proti ladjam, ki bi kršile blokado ali pa poskusile priti skozi zatvorno črto od rta Otranto do rta Khephali ali pa bi prišle skozi to črto, se bo postopalo v smislu obstoječih mednarodnih pogodb.

MED ITALIJO IN NEMČIJO ŠE NE VLADA VOJNO STANJE?

V »M. N. N.« čitamo: Diplomatični odnosi med Nemčijo in Italijo so prekinjeni, toda Italija nam še ni napovedala vojne ter je baje tudi ne namerava napovedati. Verjetno je to-le: Italija ve, da bo pri napadu na Avstrijo zadela tudi na nemške čete. Najbrž hoče počakati na ta spopad, ki bi ji nudil vzrok za vojno z Nemčijo. S tem bi le vredno zaključila svojo trozvezno politiko.

Nemški prostovoljci proti Italiji.

V Frankfurtu se je oglasilo več sto prostovoljcev, med njimi nad 50 let stari ljudje, ki so vsi izrazili željo, da se jih pošlje v boj proti Italiji.

NEMŠKI DRŽAVNI KANCELAR O VOJNI Z ITALIJO.

Berolin, 29. maja. (Kor. urad.) Včeraj se je sestel nemški državni zbor. Po otvoritvi je izvajal državni kancelar, da bo zapisano počenje italijanske vlade s krvavimi črkami v zgodovini. Ta vojna je brezmislna, brez kaplje krvi bi bila mogla dobiti Italija koncesije. Nismo pustili Rima v dvomu, da zadene napad na Avstrijo tudi nemške čete. Zakaj je Italija odklonila dunajske predloge, za katere je jamčila Nemčija? Pač zato, ker se je bila Italija predaleč spustila s tripleentent. Italijansko ljudstvo in večina parlamenta še 4. maja nista hotela vedeti o vojni ničesar. Toda cesta vlada tako, da v debati o polni moči za vojno tudi noben konservativec ni govoril proti vojni. Storišmo vse, da preprečimo odpad Italije od trozveze. Če je bilo tudi Bülowovo neumorno delo zaman, hosta Avstro-Ogrska in Nemčija zadržati tudi novega sovražnika. Kancelar je govoril nato o ugodnem vojnem položaju ter opozarjal na slepila, s katerimi delajo nasprotniki. Nemčija se ne bojuje s sovraštvom, marveč s sveto jezo. Vztrajati moramo tako dolgo, da se ustvari garancija, da se noben sovražnik ne bo upal priti zopet z vojno.

Nato sporoči poslanecem zahvalo cesarja za njih zvesto sodelovanje ter končal z besedami: »Nemčija mora zmagati kljub svetu sovražniku.« (Opetovano burno odobravanje.) Nato se je državni zbor na predlog Westarpa odgodil do jutri.

DROBNE VESTI IZ ITALIJE.

Preko Švice poročajo:

Italijanska vojna uprava je dala iz vojaških ozirov podreti veliki hotel »Ekselsior« na obrežju Lida pri Benetkah.

Papež je z ozirom na vojne dogodke odpoval za junij sklicani konsistorij.

»Lokalanzeiger« poroča, da je poslalo 15.000 italijanskih emigrantov

berlinskemu italijanskemu veleposlaniku Bolattiju telegram, v katerem ga obvešča, da hočejo ustanoviti armadni zbor, ki se naj rama ob rami z nemškimi četami bori proti izdajstvu Salandre. Emigranti prosijo veleposlanika, da naj prevzame častno poveljstvo.

»Corriere« poroča, da je pri zadnjem napadu avstrijskih avijatikov padla tudi ena bomba na streho dorotejskega samostana, ne da bi eksplodirala, druga je padla na dvorišče neke šole, kjer se je še le popoldan iz neznanih vzrokov razletela. Benetke so skoraj popolnoma zapuščene. Župan in občinski svet so iz neznanih vzrokov v vojaški preiskavi.

Papež je podaril 100.000 frankov v italijanske vojno - oskrbovalne namene.

V provincah Padua, Mantua, Videm, Treviso, Ferrara so civilna kazenska sodišča suspendirana; vse agende so prevzeli vojaška sodišča.

Rimske anarhistično - komunistične organizacije so ponudile svojo pomoč »Rdečemu križu«. Italijanski krogi se boje, da bo to organizaciji »R. k.« le na škodo.

Socijalisti so izdali poziv, v katerem svetujejo svojim pristajšem, da naj gredo povsodi oblastem na roko.

Italijanska vlada je prepovedala rabo nemškega jezika v telegrafičnem prometu. Pripuščene so le italijanščina, francoščina in angleščina.

»M. N. N.« javljajo z Dunaja: Pred nekaj meseci je bil dunajski nadškoof dr. Piffl v Rimu, kjer ga je sprejel tudi kralj Viktor Emanuel v avdijenci. Pri tej priliki je dejal kralj: »Bodite popolnoma pomirjeni; jaz bi bil prvi iz savajskega rodu, ki bi prelomil dano besedo.«

Italijanski listi zahtevajo, da naj se obrne vlada na Rusijo, da izpusti vse vjete avstrijske vojaške italijanske narodnosti. Kakor znano je bil car svoj čas Italiji že ponudil, da ji izroči vse vjete avstrijske Italijane.

Italijanska kolonijalna družba je izdala manifest, v katerem pozivlja vse v inozemstvu (zlasti v Južni Ameriki) živeče Italijane, da naj se javijo k armadi, ozir. italijansko stvar gmotno podpirajo.

LISTEK.

Amerikanka.

Francoski spisal Pierre de Coulevain. (Dalje.)

Marki je bil brez dvoma večje-ga pomilovanja vreden kakor njegova žena. Vest mu je očitala, da je uničil Annino življenje, da je napravil iz nje takorekoč vdovo. Njegovo premoženje, njegovi plemeniti konji, lovska oprava in vse, kar je imel njej zahvaliti, ga je težilo in, kadar je vsled določbe ženitne pogodbe moral podpisati kak veliki ameriški šek, ga je obšel sramu zelo podoben občutek. Ni si mogel kaj, da ne obuduje vedenja svoje žene. Ne samo, da je vestno hranila skrivnost njegove nezvestobe, ni se posluževala, da uteši svoj srd, žaljivih namigavanj, zbudljivajev s šivanko in hvaležen ji je bil za to. Zakonski čut se je zbudil v njem in ločitev ga je čimdalje bolj težila. Spomnil se je lepega prizora, kadar se je Annie prebudila — kakor se prebudi mlada in zdrava žena — njene po spanju roznate polti, zlatih kodrov, podobnih avreoli in bolj živo si je je požel kakor kedaj. Če je pestovala malega Filipa, je pokleknil pred njo in strastno poljubo-

val otroka v nadi, da njegova ljubovanja ganejo materino srce. Ko pa je srečal Annin mrzli pogled in zagledal njen hladni obraz, se je čutil poraženega, zavrnjenega.

Na drugi strani ni mogel pozabiti Kristijane. Ni si mogel predstavljati, da so njune vezi za večno porušene vedoč, da bi brez nje njegovo življenje bilo strahotno prazno. Pogosto ji je pisal; a nikdar mu ni odgovorila in zaman je bil prosil, naj ga sprejme v Rosetti.

Med tema dvema ženama, ki ste se ga enako trdovratno branile, se je zdel samemu sebi skoro smesno. Najrajši bi bil pospravil svojo prtljago in bežal na konec sveta. Znova mu je prišla na misel Afrika. Zdelo se mu je kakor skrajno pribežališče, sredstvo, da si v lastnih očeh pridobi nazaj svoj ugled.

Vojvodinja pa je še mnogo bolj trpela kakor Jacques in Annie. Otrok, niti kake druge žive utehe ni imela, če je dovoljeno se tako izraziti, in ljubila je markija! Navzlic vsem njenim naporom je bilo njeno bitje hrepenelo po njem. Njegova pisma, na katera mu ni odgovarjala, so izzvala v njeni duši vselej tisti mogočni čut sreče, katerega je po svoji naravi potrebovala. Pila je iz njih ljubezen in znova je razprostirala svoje roke. Čutila pa je, da mora Jacquesa žrtvovati in skušala se je udati v svojo usodo. Spomin na njen blazni-

čin ji je povzročal posušeno krito bolelost. Poniževal jo je, jo tlačil in dan na dan je mučno zarudevala ter se vpraševala: »Kako sem mogla?« Od časa do časa si je zaželela, da se Jacques s svojo ženo spravi in sklenila je celo delati na to. Drugič zopet se je kar tresla pred to možnostjo. Izmučena vsled teh misli, ki so v njeni duši neprestano sledile drugi, je Kristijana včasih izgledala kakor somnambulna. Pogosto je zdaj hodila povešene glave; njen pogled je bil manj siguren in njeno telo je izgubilo nekaj svojega divnega ponosa. Prijateljsem se je zdela nerazumljiva, izpremenjena. Guy de Nozay, on edini, je uganil, da jo teži globoka žalost in da je to žalost povzročil Jacques. Z vsemi silami svojega duha jo je skušal razvedriti in tu in tam se mu je posrečilo.

Doktor Moreau je spremljal vojvodinjo v Deauville. Z občudovanja vredno spretnostjo je skrbel zanjo v fizičnem in moralnem pogledu. Zbudil je sile njenega duha in jo povzdignil v lastnih očeh. Iztrgal jo je Jacquesu in celo ljubezni sami, rekoč, da je ta čut, ki osredotoči vse misli človeške na eno samo bitje, samopašen in ničev. Tedaj mu je Kristijana smehljalje odgovarjala: »Samopašen in ničev, kolikor vam drago, a tako slahek in mogočen!«

Filozofija in človekoljubne ideje so Kristijano gotovo povzdignile.

niso je pa potolažile, kakor more to doseči vera.

XXIV.

Preteklo je devet mesecev. Annie je imela prav rekoč, da ni nikaka heroina. To nenavadno življenje jo je jelo težiti. Zdelo se ji je, kakor da živi v večnih lažeh. Žalilo jo je, da Jacques niti ne poskusi spraviti se ž njo. Misel, da morda svoje zveze z vojvodinjo ni pretrgal, jo je spravljala v obup. Svojo jezo ji je pogosto dal čutiti s trdovratnim molčanjem in z osornimi odgovori. Ko je nekega dne markiju vrgla v obraz žaljivo besedo, jo je oženo pogledal.

Čemu, Annie? je del. Če ne moreš več prenašati moje navzočnosti, tedaj sem pripravljen, vrniti ti tvojo prostost, nisem pa voljan trpeti tega vedenja ne od tvoje, ne od katerekoli druge strani.

Mlada žena se je maščevala s tem, da je prezirljivo zmajala z rameni in je pogoltnila svojo jezo s še večjo bolestjo in s še večjim srdom.

Marki in markiza d' Anguilhon sta prebila zimo v Pau. Niti enemu niti drugemu ni prišlo na um vzbujati Canneskih spominov.

Neukrotljivi ženski instinkt je gnal Annie, da vzbudi Jacquesovo ljubosumnost in da pusti tudi njega trpeti. Pričela je flirtati z mladim gospodom, ki je bil v njo očitvidno

zelo zaljubljen. Bog sam vé, da je njeno srce bilo ustvarjeno za vse prej kakor za flirt! Marki ji je nekaj časa pustil proste roke, ne da jo je izgubil izpred oči, nekega dne pa je s trdno roko potegnil za uздо.

— Nevarno igro igraš, je rekel. Ta mladi tepec je na tem, da te kompromituje. Ta škandal bi bil hujši, kakor ločitvena pravda proti meni, zakaj napaka je na tvoji strani.

Annie ni ničesar odgovorila. Čutila je, da je v krivici ter se je nekoliko sramovala pred seboj.

Vso svojo slabo voljo je znosila nad ubogo Katarino. Bona je bila čudovito potrpežljiva. Sprva je mislila, da gre za priprsto preprij zaljubljenec, končno pa je uvidela, da je spor resen in slutila je tudi njega izvor. Motrila je markija s tako ogorčenimi in očitajočimi očmi, da je ta ni rad srečal na svojih potih.

Jacques se je vrnil v Pariz prav tako bal kakor njegova žena. Ko je izrazila željo, da preživita sezono na Angleškem, je bil ves vzradočen. Sklenila sta povesti malega Filipa v Blonay, kjer je bivala gospa d' Anguilhon, in ostati tam do tedaj, da odpotujeta v London. Zapustila sta Pau koncem marca v namenu, da se za štiri, pet dni ustavita v Parizu. Oba sta vedela, da se vojvodinja še ni povrnila v rue de Varenne. (Dalje prihodnjic.)

»Avanti« javlja, da hoče uvesti italijanska vlada proti onim 75 poslancem, ki so glasovali v zbornici proti vojni, preiskavo radi veleizdaje.

Atentati in izgredi v Milanu.

Lugano, 28. maja. (Kor. urad.) V Milanu so bili izvršeni tudi atentati proti vsem tovarnam in pisarnam, katerih napisi so dali domnevati, da je posestnik Nemec. Vse premakljive premoženje so izgnali oropali ali pa uničili. Hotel Monopol je opustošen, prostori tvrde Siemens-Schuchert požgani. Vojaške oblasti so morale prevzeti vzpostavitev javnega miru in reda.

Milan in Benetke v temi.

Rim, 28. maja. (Kor. urad.) Oblasti so prepovedale v Milanu in v Benetkah vsakršno razsvetljavo, ki bi mogla služiti sovražnim letalom ponoči v orijentacijo.

Prebivalstvo je zapustilo Ponteb.

»Frankfurter Ztg.« poroča od italijanske meje, da so prebivalci po večini zapustili mejni kraj Ponteba.

Amnestija v Italiji.

Rim, 28. maja. (Kor. urad.) Kralj je pomilostil vse, ki so obsojeni na največ 2 in pol leta ječe ali 3000 lir kazni. Vlada je preklcala vsem 17.000 železniškim uslužbencem povodom lanskega štrajka naložene disciplinarne kazni.

D' Annunzio — bratranec italijanskega kralja.

Iz Chiassa poročajo: Italijanski kralj je podelil d' Annunzio red sv. Annunciate, najvišje italijansko odlikovanje. Po pravilih tega reda se sme sedaj d' Annunzio imenovati »bratranec italijanskega kralja«!

POLITIČNI POLOŽAJ OB IZBRUHU VOJNE Z ITALIJO.

Graška »Tagespost« z dne 28. maja piše: Zunanji minister baron Burian in ogrski min. predsednik grof Tisza sta bila včeraj pri cesarju. Obe avdienci se živahno komentirali in spravljate v zvezo z važnimi diplomatskimi dogodki. Tudi imenovanje nadvojvode Evgena, ki je dosedaj poveljeval na srbski meji, za poveljnika proti Italijanom, je s tem v zvezi. Predčasno je še, ustvarjati kake določene kombinacije; toliko je pač jasno da so nastop Italije in njene javno izražene želje glede teritorialnih pridobitev, ustvarili popolnoma nov položaj in sicer ne le za Avstrijo in njeno zavezništvo. Morda bomo še enkrat Italijanom in njihovim perfidijam hvaležni, kajti oni so marsikomu odprli oči.

V zadnjem času se je tudi mnogo govorilo o separatnem miru med centralnimi državama in Rusijo. Pogajanja se vrše baže v Kopenhagenu. Te govorice so le prazna slama. Le eno jedrce resnice je v njih, v kolikor se namreč nanašajo na izpremenjeno razpoloženje v Rusiji. Za to je mogoče, da se te govorice v nedeljski bodočnosti uresničijo, kajti Rusija se nahaja baš vsled nastopa svoje nove zaveznice napram svojim balkanskim prijateljem v jako mučnem položaju. Vsaj Srbi so bili najbrž malo oduševljeni, ko so izvedeli za jadranski program in celi politični načrt Italije. Kakor je videti dozevaljo povsodi prav čudne stvari, ki so s sijajnimi poročili z raznih bojišč v razumljivi zvezi. Še par takih tednov, kakršni so bili pretekli štirje, in lep kos modrega neba zasije nad nami.

Pašić o italijanskih aspiracijah.

»Kölnische Ztg.« poroča: Srbski ministrski predsednik Pašić je izjavil korespondentom italijanskim listov: »Zdi se mi, da grede Vaši načrti predaleč in da se bodo iz tega razvile težkoče pri sporazumu s triplettentom. Vi bi se ne smeli zoperstavljati upravičenim aspiracijam Srbije, za katere je le-ta žrtvovala svojo kri in za katere je pripravljena še vse žrtvovati. Zanašam se, da Italija ne bo zatajila narodnostnega principa, na katerem sloni njeno edinstvo, zgodovina njenih bojev za neodvisnost in ki tvori slavo njene civilizacije.«

Po avdienci je prišlo med nekim italijanskim žurnalizmom in Pašićevim adjutantom do razburjenega nastopa. Pašićev adjutant je glasno in razburjeno izjavil, da se Srbija nikdar ne bo odrekla Dalmaciji ter pristavil: »Le povejte to v Italiji vsem in povsodi!« (»N. fr. P.«)

To poročilo je posnela »Kölnische Ztg.« po turinski »Stampi«. Brez oziroma na to ali je resnično ali ne, nam kaže, da je solidarnost v trojnem sporazumu baš vsled nastopa Italije še bolj omajana kakor prej. Da bo pa ostala Dalmacija »medvedova koža«, za to bodo poskrbele naše čete in naše ladje.

Izjava Sazonova.

Iz Ženeve poročajo: Petrogradska vest francoskih listov pravi, da se je Sazonov izrazil napram zastopnikom časopisov, da bo udeležba Italije na vojni skrajšala vojno in razen tega močno vplivala na nevtralnost države. Italijansko-srbski odnosi so prijateljski. Naloga napram Srbiji bi ne bila izpolnjena, če bi Srbija ne dobila prostega dohoda do Jadranskega morja. Sazonov je izjavil, da bo Srbija dobila dobra pristanišča, ki jih bo imela popolnoma sama v posesti. Separatni mir Rusije je nemogoč, tudi ne verjame, da bo Bolgarska nastopila proti Rusiji, ker ravno ta stremi po tem, da ožje združi vse narode na Balkanu.

ITALIJA IN TURČIJA.

Odnosi med Italijo in Turčijo še vedno niso, kakor se poroča iz Lugana, formalno pretrgani. Turški poslanik Naby beg je bil še 26. maja na konsultu. Vest, da je že odpotoval, torej ni resnična.

ITALIJANSKA OKROŽNICA NEVTRALNIM DRŽAVAM.

Iz Stockholma poročajo: Italija je poslala nevtralnimi državam okrožnico, v kateri skuša dokazati, da zadene Avstrijo vsa krivda, da je izbruhnila vojna.

Švedski listi kritizirajo okrožnico kot neiskreno ter poudarjajo, da ne bo nikogar prepričala.

Nevtralnost Danske.

Kodanj, 25. maja. (Kor. urad.) Ministrstvo zunanjih zadev poroča: Ob priliki udeležbe Italije na vojni je sklenila danska vlada, da obvesti vojujoče se države, da velja popolna nevtralnost Danske tudi nasproti temu razširjenju vojne.

Bolgarska in razvoj vojne.

Iz Budimpešte poročajo: Časopis bolgarske vlade »Narodno Pravo« zatrjuje po poročilih iz Sofije, da ne more nihče pričakovati od Bolgarske, da naj intervenira. K temu nima pravice niti triplettenta, niti je nimata centralni državi. V »Utru« zatrjuje ministrski predsednik Radoslavov, da nima Bolgarska nobenega povoda, svojo politiko uravnati po oni Italije. Bolgarska nima nobenega skupnega interesa z Italijo. Javno mnenje Bolgarske, čije nevtralnost ostane neizpremenjena, interesira mnogo bolj razmerje Rusije in Srbije. — Po bukreških poročilih je poročal sofijski list »Mir«, da je triplettenta nanovo stavila Bolgarski ponudbe za pridružitve. Bolgarska bi prejela za to, če bi se pridružila ententi, vse one pokrajine, ki jih je leta 1913. izgubila, za kar bi prevzela garancijo Rusija in Anglija.

Avstrija in Italija.

(Dalje.)

Tako zgodovina postanka, kakor besedilo tega člena dasta jasno spoznanje, da se določbe določbe uporabiti edino le na slučaj zasedenja turškega ozemlja. Sprejeto je bilo leta 1887. na željo Italije v pogodbo, torej v času, ko so hoteli kompascienti gotovo le urediti bodočo usodo Turčije in njenega ozemlja. Brez dvoma je, da so se sklenili ti dogovori, da preprečijo, da bi se dala v slučaju, da se izkaže nameravana neizpremenjena ohranitev turške posesti v Evropi za nemogočo, interesom enega izmed obeh delov enostransko in brez enakomernega upoštevanja drugega prednost. Na druge, neturške pokrajine Balkanskega polotoka se tarat ni mislilo. To izhaja jasno tudi iz besedila, ki je ostalo od leta 1887. neizpremenjeno, ker je iz njega jasno posneti, da spadajo pod te določbe pač turške pokrajine ob obali Jadranskega morja in v Egejskem morju, ne pa grške ali črnogorske pokrajine. *)

S polno pravico je torej stala avstro - ogrska vlada na stališču, da člena VII. vslučaju konflikta s Srbijo in eventualnega zasedanja srbskega ozemlja ni uporabljati. Zato se tudi ni smatrala za dolžno, pred diplomatskim korakom v Beogradu, ki še ni pomenil vojne, če tudi je imel lahko vojno za posledico, tako rekoč vprašati Italijo za dovoljenje.

*) Člen VII. trozvezne pogodbe se glasi v prevodu: »Avstro - Ogrska in Italija, ki imata v obeh samo čim najbolj možno ohranitev statusa quo v orijentu, se zavezuje, da bosta vporabila svoj vpliv, da preprečita vsako teritorialno izpremembo, ki bi bila tej ali oni državi, ki podpiše to pogodbo, v kvar. Zato si bosta dajali druga drugi vsa pojasnila, ki so v stanu razjasniti druga drugi lastne namene in namene drugih držav. Če pa se zgodi slučaj, da bi bilo tekom dogodkov nemogoče ohraniti status quo na Balkanu

Trozvezna pogodba.

Trozvezna pogodba je raztrgana. Eden najvažnejših političnih dokumentov novejših svetovne zgodovine je izgubil svojo veljavo in bo pokopan v arhivu. Bismarck je baže svoj čas dejal, da svet nikdar ne bo izvedel cele vsebine trozvezne pogodbe, tudi v slučaju ne, ako se zveza razdere. Res je tvorila ta pogodba eno največjih tajnosti trozveznih kabinetov in iz ust bivšega ogrskega ministrskega predsednika Banffyja vemo, da so naši zunanji ministri vsakokratne ministrske predsednike (avstrijskega in ogrskega) ter veleposlanike sicer o vsebini pod obljubo vedne in najstrožje molčečnosti informirali, da pa jim originala niso pokazali.

Predstoječe velja seveda le za ono pogodbo, ki je vezala Avstrijo, Nemčijo in Italijo. Kakor znano, obstoja poleg te pogodbe še posebna (prvotna) avstrijsko-nemška pogodba iz leta 1879., ki pa je že publicirana. Publikacija je povzročil knez Bismarck v sporazumu z avstrijsko vlado dne 3. februarja 1887., ko so se razmere med Nemčijo in Rusijo opasno poostrele.

Doslej je obstajalo mnenje, da sloni triplettenta na treh pogodbah: na nemško-avstrijski iz leta 1879., na avstrijsko-italijanski iz leta 1882., oziroma leta 1887. ter italijansko-nemški istega datuma. To mnenje ni bilo pravilno. Avstrija, Nemčija in Italija so marveč sklenile svojo alijanco v eni sami pogodbi, kakor vemo sedaj tudi iz izjave grofa Tisze v ogrskem parlamentu 26. t. m. V okvir te pogodbe pa spada seveda tudi starejša zavezniška konvencija med Avstrijo in Nemčijo (iz leta 1879.) in poseben novejši dodatek, sklenjen med Avstrijo in Italijo v svrhu ureditve albanskega vprašanja.

Po najnovejši zbirki diplomatskih dokumentov, ki jo je publiciralo naše zunanje ministrstvo, in po starejših publikacijah o nemško-avstrijsko-italijanski alijanci, se da vsaj v glavnih potezih rekonstruirati značaj in vsebina trozvezne pogodbe.

Trozvezna pogodba ima zgolj defenzivni značaj. Že avstrijsko-nemška konvencija iz leta 1879. poudarja, da se oba visoka kontrahenta (avstrijski in nemški cesar) svezano zavezuje, da ne bodeta svojemu, povsem defenzivnemu dogovoru nikdar prilagala agresivnih tendenc.

Casus foederis nastane v zmislu čl. 3. trozvezne pogodbe, »ako bi dve ali več izmed velesil, ki pogodbe niso podpisale (ki torej ne pripadajo trozvezi), brez direktne provokacije napadle enega ali dva visokih kontrahentov.« V zmislu nemško-avstrijske zveze (čl. 1. in 2., pogodbe iz leta 1879.), pa je dan casus foederis, ako napade Rusija enega izmed obeh kontrahentov, pa tudi takrat, ako bi napada sicer ne izvršila Rusija, temveč kaka druga država, katero pa bi Rusija ali z aktivno kooperacijo ali pa sicer z vojaškimi ukrepi podpirala.

Iz predstojećih določb se dajo torej razbrati naslednji (praktični) casus foederis:

Ako napade Rusija Avstrijo, mora Nemčija na pomoč in narobe; ako napade Francija Nemčijo ter Rusija ta napad podpira, (n. pr. z mobilizacijo na nemški meji), mora Avstrija na pomoč; ako napadete Francija in Rusija Nemčijo, oziroma Avstrijo, mora tudi Italija na pomoč. Konstruirati se da seveda še več slučajev, ki pa niso praktične vrednosti. Iz izjav italijanskih državnikov izhaja nadalje, da nastane z Nemčijo casus foederis, ako bi bila Italija od Francije napadena; če bi se temu napadu pridružila n. pr. še Anglija, potem bi morala na pomoč tudi Avstrija.

Za ostale slučaje so si zagisurale trozvezne države blagohotno nevtralnost. Člen IV. trozvezne pogodbe pravi izrecno: Za slučaj, »ako bi kakšna velesila, ki predmetne pogodbe ni podpisala, ogrožala varnost države enega izmed kontrahentov in bi ogroženi bil vsled tega primoran napovedati tej velesili vojno, se zavezuje ostala kontrahenta varovati blagohotno nevtralnost. Vsak pa

ali ob otomanskih obalah in na otokih v Jadranskem morju, in da bi bila, vsled nastopa kake tretje države ali sicer kako, Avstro - Ogrska ali Italija prisiljena, izpremeniti status quo z začasnimi ali trajnimi zasedenjem s svoje strani, potem se izvrši to zasedenje le po predhodnem dogovoru med obema državama, ki bi moral sloneti na principu medsebojne kompenzacije za vse teritorialne in druge prednosti, ki bi jih dobila vsaka izmed obeh preko sedanjega status quo, in bi moral zadovoljiti interese in upravičene zahteve obeh delov.

(Dalje prihodajči.)

Ruski poskusi ustaviti prodiranje naših čet v srednji Galiciji so brezuspešni. Nemška ofenziva ob Dubisi.

ODBITI RUSKI PROTINAPADL. — LJUTI BOJI PRI SIENIAWI.

Dunaj, 28. maja. (Kor. urad.) Uradno se razglašajo: Ruska ojačenja, ki so jih pripeljali s severa, so poskušala na več delih fronte vzhodno od Sana ustaviti s hudimi protinapadi nadaljnje prodiranje zavezniških čet. Vsi napadi sovražnika, ki so se tudi ponoči ponavljali, so se ponesrečili. Zavezniške čete so mogle na obeh straneh Wisnolje zopet pridobiti prostora. Pri Sieniawi so se morale slabše lastne čete pred močnimi ruskimi četami umakniti na zapadni breg Sana, pri čemer so ostali nesamežni topovi na vzhodnem bregu. Boji pri Drohobyczu in pri Stryju trajajo. Kljub najžilavejšemu odporu smo zavzeli nove ruske pozicije. Ob Prutu in na Ruskem Poljskem nobenih posebnih dogodkov. V splošnem vlada mir.

NOVA OFENZIVA OB DUBICI. — 3120 RUSOV VJETHIL.

Berlin, 28. maja. (Kor. urad.) Uradno poročilo. Ob Dubici so naše čete iznova pričele ofenzivo. Na obe strani ceste od Rossienijev v Elragolo je imel

si še posebej pridruže se udeležiti vojne ter se pridružiti svojemu zavezniku, če se mu zdi to potrebno. Torej zavezuje pogodba članice trozveze k blagohotni nevtralnosti tudi v slučaju, ako bi ena izmed njih pričela tkzv. preventivno vojno.

Politična tendenca trozveze je izrecno deklarirana v nemško-avstrijski pogodbi iz leta 1879. kot stremljenje, ohraniti evropski mir na temelju položaja, kakor so ga ustvarile berlinske stipulacije iz leta 1878. Vodilna ideja grofa Andrasya pri njegovem stremljenju po ustanovitvi avstrijsko-nemške zveze je bila zavarovati Avstro-Ogrsko pred opasnostmi ruske politike na Balkanu, obdati status quo na Balkanu z zanesljivimi garancijami in pridobiti monarhiji močno zaslonbo nemške države na poti, po kateri je krenila avstrijska politika od berlinskega kongresa sem.

Nemško-avstrijska zvezna pogodba je ustvarila interesno solidarnost obeh evropskih centralnih držav proti aspiracijam Rusije, proti revanšnim idejam Francije in pozneje tudi imperijalizmu Anglije. Ko se je dvoezvezi pridružila še Italija, se je dalo reči, da je srednje-evropski državni blok najpopolnejša politična kombinacija novejših svetovne zgodovine. Zveza Italije z obema centralnimi državama je odpravila opasnost političnih nasprotev med Avstrijo in njeno južno, jako ekspanzivno sosedo, katere politika se je bila začela ozirati čim dalje bolj na ozemlju onkraj Jadranskega in Sredozemskega morja. Člen VII. trozvezne pogodbe je ustvaril nekako paralelnost italijanskih in avstrijskih političnih ciljev na Balkanu s tem, da je statuiral princip: »kar dobiš Ti, mora priti tudi meni prav.« — Avstrija je sicer s tem sama uvedla Italijo kot tretjo interesirano velesilo na Balkanu, toda na svoji strani in proti mogočnemu konkurentu Rusiji. Člen VII. trozvezne pogodbe pravi, da bodete Avstrija in Italija uveljavili svoj vpliv, da preprečite vsako teritorialno spremembo v Orijentu, ki bi bila eni ali drugi na kvar. Izrecno poudarja ta določba tudi potrebo trajnega akorda in medsebojne informiranja. Ako pa bi se v bodoče pokazalo, da se status quo na Balkanu, ali pa na turški obali in na turških otokih v Jadranskem in Egejskem morju ne da vzdržati in bi Avstrija ali Italija bila primorana spremeniti ta status quo z začasnimi ali trajno okupacijo potem se sme taka okupacija izvršiti le na podlagi predhodnega dogovora med obema državama. Ta dogovor mora temeljiti na principu vzajemnih kompenzacij za vse teritorialne ali drugačne ugodnosti, ki bi jih vsaka izmed obeh držav pridobila preko sedanjega statusa quo in mora zadostiti interesom in upravičenim zahtevkom obeh.

Na ta člen VII. se je klicevala Italija, ko je zahtevala kompenzacije in sicer kompenzacije na avstrijskem teritoriju, kar gotovo ni v zmislu pogodbe, z določbami tega člena je pozneje tudi utemeljevala svojo izjavo, da smatra trozvezno pogodbo za razdrto, češ, da je Avstrija pričela svojo akcijo na Balkanu brez predhodnega sporazuma z Italijo. To stališče je povsem dobro ovrgel odgovor dunajskega kabineta na italijansko noto.

napad dober uspeh. Donesel nam je 3120 vjetnikov.

ODBITI FRANCOSKI NAPADL. — FRANCOSKI LETALCI.

Berlin, 28. maja. (Ko. urad.) Uradno poročilo. Juzozapadno od gorskega hriba Loretto so pričeli Francozi iznova z delnimi napadi, ki so bili odbiti. Pri Ablainu se boj še vrši. Tudi v gozdu Le Pretre je sovražnik včeraj zvečer po daljši artillerijski pripravi napadel. Prišlo je do južnih pomožnih bojev, ki so se končali s težkim porazom Francozov. V Vogezih se je posrečilo sovražniku, da je zasedel majhen del jarka juzozapadno od Metzera. Francoski napad ob Reichsackerkopiu smo z lahkoto odbili. 18 francoskih letalcev je napadlo včeraj odprto mesto Ludwigshafen. Z bombami je bilo več civilnih oseb ubitih ali ranjenih. Bilo je materialne škode, ki pa je le majhna. Okolopno vodniško letalo smo prisilili vzhodno od Neustadta, da se je spustilo na tla, majorja, poveljnika letal v Nancyju, smo vjeli. Naši letalci so v zračnem boju pri Epinalu zbili neko francosko letalo ter zažgali vojašnico v Gerardmeru.

Glede kompenzačnega objekta pač trozvezna pogodba ne vsebuje konkretnih določb, zanimivo pa je, da je sam Tittoni kot zunanji minister leta 1908. v italijanskem parlamentu poudarjal, da se trozvezna pogodba ne nanaša niti na tridentsko, niti na tržaško vprašanje.

Kot poseben dodatek k trozvezni pogodbi se označuje tkzv. »albanski dogovor« med Avstrijo in Italijo, ki sta ga ustmeno sklenili leta 1897. grof Goluchowski in Visconti-Venosta in ki je fikstiran v italijanski, od avstrijskega zunanjega ministra potrjeni notji z dne 20. decembra 1900. Albansko vprašanje je bilo od nekdaj najobčutljivejša točka avstrijsko-italijanskih odnosov, zato je razumljivo, da ste mu zavezniči posvetili posebno pozornost. Dogovor določa, da naj se glede Albanije kakor dolgo mogoče ohrani status quo; ako pa bi to ne bilo mogoče, naj se reši alban. vprašanje v avtonomističnem zmislu. To se je pozneje na londonski konferenci kakor znano, tudi zgodilo. Ta albanski dogovor je tekom sedanje vojne Italija raztrgala s tem, da je zasedla Valono in okolico. Z lepimi obljubami in izrabljajoč svoj ugodni diplomatski položaj si je res vedela pridobiti na Dunaju nekoliko odobrenje svojega postopanja, ker je celo albansko akcijo naslikala kot provizorično. Dogodki so pokazali, da so bile to le prazne besede.

Ali obsega trozvezna pogodba še kaj več, kakor smo navedli, dosedaj še ni znano. Grof Tisza je v ogrskem državnem zboru izjavil, da ni stvarnih ovir, da bi se pogodba ne publicirala. Morda se to zgodi ob priliki zasedanja nemškega državnega zbora.

Trozvezna pogodba obstoji v dosedanjih obliki še le od leta 1867. Leta 1891. so jo prvič obnovili s pristavkom, da jo je smatrati po preteku vsakih šest let za avtomatično na nadaljnih šest let obnovljeno, ako je eden izmed kontrahentov vsaj eno leto pred potekom šestletnega obdobja ne odpove. Navzile tej »avtomatijski klavzuli« so pogodbo navadno redno obnavljali. Pri obnavljanju ni šlo toliko za spremembo, kakor za politični efekt. Take obnove so se izvršile leta 1897., 1902., in na posebno manifestant način v decembru leta 1912.

Trst.

I.

Sedanja vojna, s katero hoče Italija pridobiti Trst in one naše pokrajine, ki jih je krstila italijanska politična literatura za »provincia Giulia«, je v svojem bistvu le ponovitev v raznih časih in v raznih razmerah starih neštevilnih poskusov apeninskega polotoka, zavojevati in podvreči vzhodno obal Jadranskega morja. Že deset stoletij traja to prizadevanje! Zdaj se je poskušalo z orožjem, zdaj s trgovskim in pomorskim nasilstvom, zdaj s kolonizacijo, a vsi poskusi so bili zaman.

Trst je starodavna naselbina, a že v davnih časih je vso Primorsko preplavilo slovensko prebivalstvo, prodrlo do vrat Trsta in tam ostalo. Čim je postal današnji Trst občina in mesto, je že čutil, da so Benetke njegov naravni nasprotnik in v teku 1200 let se to nasprotje ni dalo ne ublažiti, ne premestiti.

Stoletja so potekla, predno je beneška roka izpustila Trst. Slovenski vojaki, ki jih je poslal avstrijski vladar, so osvobodili Trst dolgega zadušljivega nasilstva Benetk; s Kranjskega, kateri je takrat pripadal velik del Istre z Reko vred in ki je segala do Devina, so prišle oborožene sile, ki so omogočile, da se je Trst pridružil leta 1382. Avstriji. Trst se je z navdušenjem izrekel za to pridruženje, saj drugače ni mogel živeti. Trst je sam silil na združenje z Avstrijo, ker je imel za seboj dežele, ki so gravitirale k morju, ker je od teh dežel živel in ker bi bil moral umreti, da ni imel kupčije s temi deželami.

V tistih časih je tržaško prebivalstvo govorilo slovensko in furlansko in ne italijansko. Furlanščina je namreč svoj jezik, soroden latinščini; furlanščina je jezik, ki ga razume samo tisti, kdor je rojen med Sočo in Tagliamentom, Italijanu je pa tako tuji, kakor španski ali portugalski. Naravno pa je, da je bilo že tedaj v Trstu vsaj med boljšimi trgovci razširjeno znanje italijanskega jezika, kajti beneška republika je vladala vse trge doli do Carigrada in do Afrike, je imela velike kolonije, je bila nositeljica vse svetovne trgovine do razkritja Amerike in zato je imel tudi njen jezik zlasti po vsem okolišču tako veljavo, kakor jo ima danes po svetu angleški jezik. Šele naseljevanje iz Italije v 18. stoletju je vpeljalo v Trstu beneško narečje kot občevelni jezik, a Trst je ostal v zvezi z italijanskim prebivalstvom, njegovo jezikovno pitalijanci nasploh Benetk in Italije, zopet zato, ker se tržaška trgovina drugače ni mogla razviti.

Velika je bila skrb, ki jo je posvečala Avstrija Trstu, a ker takrat Avstrija ni imela nobene moči na morju, je mogla braniti Trst proti navalom in napadom Benetk samo na kopnem. In bojevali so se dolge boje zopet slovenski ljudje s Kranjskega in s Primorskega!

Benetke so se vedno spominjale, da so nekdanj spadale vse slovenske dežele do Drave pod oglejskega patrijarha in neprestano je beneška republika silila na Kras in na Kranjsko, da bi pritegnila nase vse za Trstom ležeče ozemlje. Benetke so se bale, da bi jim mogel Trst delati trgovsko konkurenco in brez usmiljenja so mu poskušali zamačiti vsa dihal.

Benetke so tedaj govorile: »Jadransko morje je moje, to morje je moja zemlja; jaz imam na morju tiste pravice, kakor druge države na kopnem. Tule ladje smejo voziti po tem morju samo, če jim jaz dovolim in morajo za to dovoljenje plačevati, kolikor se meni poljubi jim naložiti; kakor je moje morje, tako je tudi vse moje, kar se v njem rodi.«

Kako naj bi bil v takih razmerah Trst živ, da ga ni Avstrija štela in da ga ni branila slovenska pest kranjskih in primorskih vojakov? Temu vojaštvu se ima Trst zahvaliti, da mu ni beneška republika vzela ozadja kajti brez ozadja, bi se bil posušil.

Naše slovenske dežele so tudi največ pomagale, da je Trst v zvezi vsemu nasprotovanju beneške republike napredoval in polagoma razcvetel. Avstrijska vlada je poskrbela, da so naše dežele vse svoje potrebščine kupovale v Trstu in so proti beneški meji postavile vsakovrstne barijere, da so beneškim trgovcem onemogočili, delati Trstu v naših pokrajinah konkurenco.

Trst je prestal hudo obleganje leta 1463. Beneška republika ga je hotela uničiti za vsako ceno. Slovensko ljudstvo, zbrano pod cesarsko zastavo, ga je ubranilo in obranilo Avstriji. Moč Benetk je pa bila še vedno velika, toda Trst je rasel in rasel in delal Benetkam tako konkurenco, da so voditelji beneške republike dož navdetovali: Kadar bo cesar zopet v sili, naj Benetke od njega kupijo Trst in naj plačajo zanj, kolikor bo cesar zahteval...

Pa vse nasprotovanje ni zaleglo; zadržalo je pač razvoj mesta, a ustaviti ga ni moglo. Leta 1717, je morala beneška republika dopustiti, da je cesar Karel VI. proklamiral svobodo morja. S tistim dnem je Jadransko morje nehalo biti italijansko morje in Trst je vzrasel in razcvetel in število njegovega prebivalstva se je množilo vsled dotoka iz slovenskih dežel. V tistem letu so prenehali tudi vsa prizadevanja za priključitev Trsta in njegovega slovenskega ozadja k Italiji. Sicer je od leta 1848. naprej italijanski nacionalizem čedalje odločneje oglašal svoje zahtevanje po Trstu, a za dejansko pridobitev ni storil ničesar do sedanjih vojne.

V letih 1463.—1470. so v Trst priseljeni Benetčani z vso silo delali na to, da bi Benetke zavzevale Trst. To je bil najhujši poskus, kar jih je tekom stoletij storila beneška republika za pridobitev Trsta. Cesar, ki je bil najhujši poskus, kar jih je tekom stoletij storila beneška republika za pridobitev Trsta. Cesar, ki je bil najhujši poskus, kar jih je tekom stoletij storila beneška republika za pridobitev Trsta.

boj in ga je končal s popolno zmago.

SEVERNO BOJIŠČE.

NAŠE NAPREDOVANJE V GALICIJI.

Berolin, 26. maja. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča. Iz velikega glavnega stana izvemo o operacijah zaveznikov v Srednji Galiciji: V ponedeljek 14. dne je armada Mackensna ponesla ofenzivo od Gorlic do Jaroslava, prekoračila tri reke in pridobila 160 km v zračni črti prostora. Po odvzetju Jaroslava je šlo za to, prekoračiti San v široki fronti; še pa je stal sovražnik na zapadnem bregu. Dočim so si gardne čete v najožjem stiku z avstro-ugrskimi polki pri Jaroslavu izvajale prehod, so izsilile ob reki navzdol hanoverski polki prehod preko reke. Bolj proti severu smo pregnali sovražnika iz kota San-Wislok.

Ta uspeh so dosegle zavezniške čete dne 17. maja v navzočnosti nemškega cesarja. V avtomobilu je bil dospel cesar naprej k četam. Spotoma so vrlonoga vojnega gospoda pozdravljali z glasnimi »Hurra« nazaj se vozeči ranjenci. Na višini Jaroslava se je cesar sestel s princem Eitel Friderikom ter je več ur sledil potoku boja ob prehodu čez reko.

Od 18. do 20. maja so prodrle čete zaveznikov še delj proti vzhodu, severo-vzhodu in severu, vrgle sovražnika iz Sienjawe ter se ustavile na fronti v širini 30 km na vzhodnem bregu. Sovražnik se je umaknil za potok Lubaszowko. Vsi njegovi poskusi, zopet zasesti izgubljene pokrajine, so se zialovili, dasiravno je postavil od 13. do 20. maja nič manj kakor šest novih divizij v boj.

V celem je bilo vrglo rusko vodstvo od početka operacij 7 armadnih zborov z drugih bojišč na fronte armad Mackensna in nadvojvode Josipa Ferdinanda, med njimi tri divizije kavkaške strelske divizije. Tudi brigade plastunov (kozaki peš), posebna formacija, podobna milici, so dospole pred fronto. Končno so postavili Rusi na svojem skrajnem levem krilu v boj svojo prekamursko mejno stražo, četo, ki je bila določena samo za mejno stražo v Severni Mandžuriji, na katere uporabo pač niti v Rusiji niso kdaj mislili.

»Az Est« poroča: V Srednji Galiciji traja bitka. Med Jaroslavom in Radymnom napreduje napad prodirajočega kija. Tudi jugovzhodno od Przemysla napreduje napad. Tam je nemški beskidski zbor zasedel vrhove severo-vzhodno od Husakowa. Nemška južna armada je prodrla bližje Stryju. V Bukovini in jugovzhodni Galiciji ter na Ruskem Poljskem vlada mir.

O nadaljnjem razvoju čet v Galiciji poroča uradno poročilo: Rusi skušajo obupno zabraniti naš pohod v smeri na Lvov, zato zastavljajo na tem bojišču vse svoje sile. Vsi ruski protinapadi pa so se doslej razbili na našem odporu, nasprotno so naše čete celo pridobile prostora. Dejstvo da so ruske čete pri Sienjawi prekoračile reko San, nima mnogo pomena. Gre tu le za delni uspeh, ki je pri bojih na tako razsežni fronti skoraj neizogiben. Tudi strateško nima ta uspeh velike vrednosti in more biti celo za Ruse usodepolen, dokler se jim ne posreči omajati ostale fronte ob Sanu. Da se jim to ne bo posrečilo, za to nam jamči hrabrost naših čet.

Ruski odpor v Galiciji.

Francoski podpolkovnik Roussot pravi v »Petit Parisien«, da so Rusi vzeli čete iz Bukovine, da drže Przemysl in ustavijo prodiranje zaveznikov črt proti Lvovu. Vsled tega je smatrati rusko ofenzivo v Bukovini za končano.

V bernskem »Bundu« piše Stegemann o najnovejšem uspehu zaveznikov v Galiciji: Kako se je položaj tripletentne izpremenil! Najprej so zaklicali Franciji, da naj vzdrži, dočim so dobili Angleži vlogo napadalca, in naj bi izvedli Rusi odločilen sunek. Potem so prevzeli Angleži vlogo, da vzdrže, a Ruse so smatrali še vedno za ofenzivno silo. In sedaj kličejo listi trojnega sporazuma tudi Rusiji, da naj vzdrži tako dolgo, da bodo prišli Italijani in pri nesli odločitev. Toda že samo vzdržanje je za Ruse zelo težko. Napredovanje operacij ob Sanu odpira danes centralnim državam velike izglede in dokazuje jasno napredujoči razpad ruske bojne sile.

Pod predsedstvom Poincareja se je vršil v Parizu 26. maja ministrski

svet, ki se je bavil s sedanjim diplomatičnim in vojaškim položajem. Resne skrbi dela neugodni položaj Rusov na vzhodnem bojišču, zlasti v Galiciji, česar niti francosko časopisje ne more več prikrivati. Kakor se zatrjuje, so s tem v zvezi nove vojaške dispozicije. Glede Italije je ministrski svet razmočeval podrobnosti glede sodelovanja novega zaveznika na raznih bojiščih, glede česar pa časopisje še popolnoma molči.

ZAPADNO BOJIŠČE.

Zračni napadi na Pariz.

Iz Ženeve poročajo: Trije »goblbi« so znova vrgli 18 bomb na Pariz. Cenzura prepoveduje poročanje o uspehih teh bomb. Poslanec Doyzi je komaj ušel smrti.

Ponesrečeni nemški letalci.

Pariz, 26. maja. (Kor. urad.) »Figaro« poroča: Neki angleški torpedni rušilec je prepeljal dva nemška vojaška letalca, enega krmilca in enega poročnika, ki jih je našel na nekem letalu, ki je plavalo po vodi v Severnem morju, v Harwich, kjer jih je oddal na oklopnico »Ganges«. Letalo so potopili.

DELO NEMŠKIH PODMORSKIH ČOLNOV.

London, 28. maja. (Kor. urad.) Parnik »Nebraska«, namenjen v Ameriko, je bil 40 milj od Fastueta oddaljen torpediran. Posadko so rešili. Parnik »Norwema« je bil južno-vzhodno od Stannheada torpediran. Od posadke je bil en mož ubit, trije ranjeni. Ostanek moštva se je rešil. Danski parnik »Bathy« je bil v Severnem morju torpediran. Posadko so prepeljali v Shields.

Rotterdam, 26. maja. (Kor. ur.) »Rotterdamsche Courant« poroča iz Londona, da je poštni parnik »Iris«, ki vzdržuje promet med Tyno in Bergenom, naznanil ob svojem prihodu včeraj v Shieldsu, da ga je skušal neki nemški podmorski čoln 22. t. m. v Severnem morju potopiti. »Iris« je imel 28 mož posadke norveškega parnika »Minerva« na krovu, ki je bil od istega podmorskega čolna torpediran. Tudi na »Iris« je bil izstreljen torpedo, ki pa je šel ob parniku mimo in v precejšnji razdalji eksplodiral. Moštvo se je vkrvalo v rešilne čolne, se je pa vrnilo, ko je videlo, da je strel zgrešil svoj cilj. — Pripomba Wolffovega urada: Od merodajne strani še niso dospela, kakor izveemo, nikaka poročila o teh napadih nemškega podmorskega čolna na imenovane ladje.

Ponesrečena angleška pomožna križarka.

London, 28. maja. (Kor. urad.) Reuterjev urad poroča: Pomožna križarka »Princess Irene« (6000 ton) je vsled nesrečnega naključja pri Shernessu zletela v zrak. Samo enega moža posadke je bilo možno rešiti.

V Kanadi aretirani Avstrijci.

Rotterdam, 29. maja. (Kor. ur.) »Courant« poroča iz Smithforsa v Kanadi: Deset Avstrijcev je bilo aretiranih, ker so bili na sumu, da nameravajo razstreliti železniški most Canadian railway Cort.

Anglija in Amerika.

London, 26. maja. (Kor. urad.) »Daily News« poroča iz Newyorka: Kritiki angleške politike izrabljajo okolnost, da so nastale vsled ravnanja z ameriškimi tovorom z Angleško difference in se hočejo združiti, da močno pritisnejo na državni departement. Danes bodo pozvali predsednika, da naj Anglijo pozove, naj suspendira kraljevo odredbo, v kolikor pride ameriškano vkrcanje v poštev. Vodja tega gibanja je senator Smith iz Georgije. On zastopa interese bombaževske industrije, ki more izrabiti precejšen političen pritisk.

Boj za Carigrad.

Angleško poročilo o bojih ob Dardanelah.

London, 27. maja. (Kor. urad.) Reuterjev urad poroča izpred Dardanel čez Tenedos z dne 23. t. m.: Pri napadu na Krithijo smo dosegli skoraj rob vasi. Vojaki pripovedujejo, da so tamkaj vdrle močne čete, v resnici pa ni bilo mogoče, da bi to okoliščina držala. Izgube so bile tako težke, kakor najtežje te vojne. Ko so častniki pričeli zbirati svoje izmučeno moštvo, so se znašli kakih 1000 jrdov oddaljeni od Krithije. Tu se je napredovanje ustavilo. Zalosten pojav v seznanjih izgub je visoki procentalni znesek padlih in ranjenih častnikov. Turki s posebno spretnostjo streljali na naše častnike. Po

vsakem napredovanju traja dneve, predno očistijo naše čete teren od sovražnih ostrih strelcev. Ti se v posebnih podzemeljskih luknjah skrivajo ter imajo pri sebi kakih 1000 patronov za teden in napravijo s svojimi streli velikansko škodo. Nekateri si pobarvajo roke in obraz z zeleno barvo ter pokrijejo svojo uniformo z listjem, da se tako prilagode barvi okolice.

Turki naznanjajo nove operacije proti Sueškemu prekopu.

Carigrad, 29. maja. (Kor. urad.) Porta je izročila prijateljskim nevtralnimi državam cirkularno noto, v kateri pravi, da angleška vlada ne izpolnjuje napram nevtralnimi državam prevzete dolžnosti, da ne bo imela v vodstvu Sueškega prekopa vojnih ladij nasprotno celo utrjuje kanal in da francoska vlada izkrcava v Egiptu čete. Vsled tega se čuti otomanska vlada prisiljeno storiti vojaške korake v varstvo cesarskega teritorija, od katerega tvori Egipt en del ter naperiti sovražnosti proti Sueškemu prekopu samemu.

Turška poročila o angleških izgubah.

»Lokalanzeiger« poroča iz Carigrada: Po privatnih poročilih so imeli Angleži pri Ari Burnuju tako težke izgube, da so morali zaprositi za premirje, da so mogli pokopati svoje na tisoče okrog ležeče mrtvice. Njihov položaj se je še nadalje znatno poslabšal in se smatra za nevzdržljiv, posebno še, ker vsled izgube ladij »Triumph« in »Majestic« ni računati na nadaljne uspešne operacije mornarice.

Turški vojni plen.

Carigrad, 29. maja. (Kor. urad.) Glavni stan poroča: Ob obali Kaba Tepe smo vplenili 30 vozov in materijal.

»Majestic«.

London, 29. maja. (Kor. urad.) Uradno se potrjuje, da je bil »Majestic« torpediran in da se je potopil.

Iz pisem sanitetnega računskega podčastnika.

Po daljšem molku se zopet oglašam in Vam pri tej priliki malo opišem svoje doživljanje v sedanjih vojni.

Vse, kar človek doživi in vidi, se težko popiše, laglje se razložiti ustno. Ker sem nazadnje spadal k c. in kr. zdravstvenemu oddelku št. 9 v Trstu, sem se ob mobilizaciji tudi tja javil. Prve dni smo bili razvrščeni v tri vojne bolnišnice in v štiri nadomestne oddelke. Jaz sem bil računski podčastnik. V Trstu smo ostali cel mesec, a dne 25. avgusta smo dobili brzojavno povelje, da moramo v Gradec. Mimo Ljubljane smo se vozili 26. avgusta ob 3. uri zjutraj. Tu je vlak stal eno uro. Na kolodvor se je prišla posloviti moja soproga, s katero sem se mogel najpotrebnejše stvari še dogovoriti. Točno ob 4. uri zjutraj, dne 26. avgusta smo se od Ljubljane poslovili. Nisem mislil, da za tako dolgo!

Koder smo se vozili, bodisi po dnevu, bodisi ponoči, povsodi so nas na kolodvorih pozdravljali in obdarovali. V Gradec smo prišli ob 4. uri popoldne. Tam smo dobili povelje, da prenočimo v pehotni vojašnici. Dobili smo tu kosilo in večerjo obenem. Spali smo v vojašnici pod streho na slamnicah. Drugi dan smo se vsi ovenčani s cveticami ob največjem navdušenju in gluščem kriku odpeljali iz Gradca proti Galiciji. Vozečim se po Štajerskem, se nam je dosti boljše godilo, nego pozneje na Ogrskem. Na vsakem kolodvoru so nas čakale gospe in gospodične, ki so nas bogato obdarovale z različnimi stvarmi in nas prosile, da naj jim sempatja pišemo kako vojno dopisnico. Imel sem kakih 35 takih naslovov, a sem jih pri nekem alarmu izgubil. Peljali smo se mimo Fehringa na ogrsko ravnino, skozi Subotico (Steinamanger) v Raab, kjer smo imeli imenitno kosilo in smo dobili mnogo daril. Večerjali smo v Komornu »gulaš«. Pri večerji nam je ciganska godba svirala »Donavske znane pesmi«, mi smo pa zapeli: »Kje dom je moj« in »En starček je živel«. Dne 28. avgusta ob pol 1. ponoči smo se peljali skozi Budimpešto proti Debrecinu in Nugfarju, od koder smo naslednji dan ob 6. uri zvečer po zanimivih vožnjah v ovinkih prekoračili ogrsko-gališko mejo dospeli v Sianki, prvo gališko postajo, kjer smo dobili čaj za kosilo in večerjo obenem. Dne 30. avgusta smo se peljali dalje skozi Drouhobice, kjer so velikanske petrolejske čistilnice, in smo ob pol 4. popoldan dospeli v Stry. Tu smo izvedeli, da so se naši umaknili in da se postaja od Strya dalje že izpraznjuje. Tu smo prvič slišali od daleč gromce-

nje topov in prav kmalu smo spoznali, kdaj da streljajo naši, kdaj pa Rusi. Naše baterije imajo po štiri topove in topovi streljajo — pri normalnem streljanju — bolj počasi drug za drugim dvakrat, ruske baterije pa imajo po šest topov in streljajo hitro zaporedoma.

V Stryu smo ostali, kar na kolodvoru v železniških vozovih, v katerih smo se pripeljali iz Gradca. Tu so se nam nudili pretresljivi prizori. Množice beguncev z družinami: vsak je nesel, kar je v naglici pobral doma; vse je drvelo k pripravljenim vlakom, ki so imeli odriniti proti Ogrskemu. Ljudje so lezli v vozove skozi okna in vrata, klicali, iskali in suvali se, da ni moči tega popisati. Videli sem tu tudi prve ruske vjetnike, med njimi dva zrakoplovna častnika, ki so ju naši sestrelili iz zrakoplova. Proti večeru je dospel sem cel vlak ruskih vjetnikov. Za temi so pa prihajali tudi že ranjenci. V železniškem skladišču je bila prirejena bolniška postaja, kjer se, ako treba, ranjenci preobvežejo in pokrepčajo, potem pa odpravijo dalje po železnici, ako so zmogni za prevoz. Dne 31. avgusta sem naletel tu na uradnika banke »Slavije« Stancarja, ki je prišel na kolodvor pogledat po znanih. Košček granate ga je zadel na oko, vsled česar se je zdravil v bolnici. Revež je bil hudo želen, zato sva šla na pivo. Pozneje nisem nič več slišal o njem. Med tem so pa neprestano prihajale nove čete in odhajale v boj.

O polnoči istega dne smo se odpeljali mimo Sambora v Rudki, kamor smo dospeli drugi dan ob pol desetih dopoldne. Tu smo čakali nadaljnjih ukazov in opazovali prizore, zanimive in pretresljive. Od Lvova sem je prihajal voz za vozom, videti je bilo, da se naše čete umikajo, a v prepolnem redu, zakaj vse vozove in prtiljago so spravili pravočasno v zavetje. Bili smo uprav okoli cerkve zbrani pri kosilu, ko pripeljejo ne daleč mimo nas 13 civilnih oseb. Kaj bode, smo si takoj mislili. Kakih 100 korakov od nas so vjetniki pustili svoje razstrgane klobuke na tleh, nato so jih razvrstili po neki strmi njivi in poveljnik straže jih je še enkrat vprašal, kdo da je streljal. Ker ni hotel nihče povedati, so vsi 13 ustrelili. Kmalu nato začujemo nad seboj ropotanje zrakoplova. Trobentaci so takoj zatrobili »alarm« in pričelo se je na zrakoplov streljati, ker je bil to ruski zrakoplov. Ležišče so nam ta večer pripravili v šoli. Nismo se pa še doobra vlegli k počitku, ko zapazimo na raznih višinah na okrog male kresove. Kaj pa zopet to? Le prehitro smo izvedeli, da so izdajalci dajali s temi kresovi sovražniku znamenja, kje da se nahajajo avstrijski vojaki. Ne dolgo za tem začne sredi našega taborišča goreti lesena hiša, zopet znamenje Rusom, kje da je največ vojaštva in vojaških zalog. Naše vojaštvo je bilo takoj vse na nogah, pehota je šla v vojno črto, da brani taborišče pred kozaki, katerih je bilo javljenih 1000, a se vendar niso upali blizu. Med tem so orožniki že pripeljali nekaj kmetov, ki so dajali sovražniku znamenja z ognjem. Tudi lopova, ki je zažgal hišo, so takoj prijeli. Naslednji dan so bili vsi ustreljeni. Ker pri teh razmerah pod streho ni bilo varno spati, smo šli nazaj k cerkvi in smo tam pospali na golih, mokrih tleh. Za vzglavje pa so nam bili grobovi! Noč je bila tako hladna, da vsled mraza nismo mogli mnogo spati. Tiščali smo se drug drugega, da smo se vsaj nekoliko gregli. Častnikom in zdravnikom se ni godilo nič bolje, vse dobro in zlo so delili z nami.

Ob 5. zjutraj smo dobili kavo iz konzerv in nato smo šli z rekviranimi šestimi vozmi proti Sadowi-Wiszniji. »Hvala Bogu«, smo rekli, »samo da smo rešeni tega peklenškega »Rudkija«.

Ob trideletu na 3. smo dospeli v lepo mesto Sadowa-Wisznia, ki šteje kakih 4600 prebivalcev in je od Lvova oddaljeno 52. od Przemysla pa 40 km. Nastanili smo se v šoli, a ob 11. ponoči nas zopet vzbudi »alarm«. Prišlo je povelje, da moramo biti pripravljeni za odhod, ako ne takoj, pa zjutraj zgodaj. Vso noč ni bilo miru. Venomer so drdarili vozovi proti Mosckski in Przemyslu.

Ob pol 5. zjutraj dne 3. septembra smo odšli proti Mosckski, kamor smo dospeli ob pol 12. dopoldne. Tu smo prenočili v neki zapuščen hiši na slami. Ker smo bili silno utrujeni, smo dobro spali, a že ob 2. zjutraj smo se morali odpraviti zopet proti Sadowi, kamor pa nismo prišli, marveč smo morali sredi poti ostati na nekem travniku tik vasi Slamianka. Ker so razsajale med prebivalstvom nalezljive bolezni, nismo smeli v vas; tudi ni bilo mogoče ničesar kupiti. Šele ob 6. zvečer smo dobili borno kosilo in se vlegli k počitku na rosno travo.

Dne 5. septembra so nas razdelili na več oddelkov, vsak oddelak pa je dobil predpisano število galitskih voz, voznikov in konjčikov. Jaz sem dobil 16 voz, 32 konjčikov in 16 trimastih voznikov. Nato smo šli takoj v Sadowo nakladat sanitetne potrebščine. Na kolodvoru so že stali železniški vozovi naloženi do vrha s potrebnimi predmeti za nas. Hitro smo vsak svoje stvari naložili in krenili nazaj proti Slamianki. Dasi so bili vsi vozovi preobloženi, so konjičkji vendar prav brzo vozili. Clovek ne bi mislil, da te živalice toliko peljejo. Ščasom smo izprevideli da bi z našimi velikimi konji tu ne vozili dolgo. Vozniki so preprosti, slabe hrane vajeni, potrpežljivi in tihi ljudje, pijejo pa radi »vodka«. Svet je tam zelo rodovit, a slabo obdelan. Videti je, da je kmet len in zanikern. V hišah ni nikake snage, mesto lesenega tlaka je ilovica ali shojena prst. Na levo od veže je navadno soba, v kateri se kuha in spi. Ljudje spe ali kar na tleh ali za pečjo, ali pa po dva in trije v eni postelji. Dvoje postelj je malokje videti. Na desno iz veže je hlev, a zajci in kokoši se klavijo tudi v prostoru za ljudi. Ljudstvo je bilo v nami večinoma neprijazno in nam je le nerado prodajalo, česar smo potrebovali.

Trgovino imajo v rokah poljski židje. Ti so vam pravi tiči! Ti razumejo kupčevati! Cene blaga imajo vsi enake. Ako kdo nima blaga, mu ga drug posodi, ali pa pošlje kupca k sosedu. Delajo velike dobičke, ker drug drugemu ne kvarijo cen. Po zunanosti jih je lahko spoznati. Ob straneh imajo dolge, zvite lase. Moški nosijo poleti in pozimi dolge črne suknje. Vsak žid zna nemško in poljsko. Male, zaduhle trgovine, katerim pravijo »Handel«, so druga tik druge. Katoliška trgovina se imenuje »sklep«. Med kmeti in rokodelci ni najti židov. Ti imajo le gostilne, pekarije in trgovine. Kapital je v židovskih rokah in v rokah graščakov, ljudstvo je pa revno in zanemarjeno.

Ob sobotah pa so židovske trgovine zaprte. Že na predvečer se trgovine zgodaj zapro, v soboto se pa žid ne pritakne nobenega dela. Ako nujno česa rabiš, ti dovoli, da greš skozi stranska vrata v prodajalno ali v stanovanje in da si sam blago vzameš; mogoče, da ti ga tudi sam da, alj denarja ne vzame v roko. Moraš mu ga položiti na mizo in, ako je denarja več nego treba, si moraš sam iz skledice vzeti prebitek. Ako rabiš račun, ti ga ne spiše, še ne podpisuje ga ne, tako strogo se drže svojih verskih predpisov. V jutro gre vsak moški v sinagogo (tempelj) molit ali pa molji doma, ognivši se v dolgo ruto (nekak šal). Na glavo si dene neke jermene, na katerih je pritrjena štiriočlata škaflija, v kateri je 10 božjih zapovedi.

(Konec prihodnjic.)

Trgovska in obrtniška zbornica.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko je imela včeraj popoldne sejo. Predsedoval ji je predsednik g. Ivan Knez imenoval za overovalca zborničnega podpredsednika g. Pammerja in zborničnega svetnika g. Mejača ter izvajal:

Častita zbornica! Odkar smo bili pričetkom meseca februarja zbrani v plenarni seji, so se odigrali veliki dogodki. Junaške armade naše, v železno enoto združene z močnim zaveznikom, niso le v sili vremen celo zimo kot živa skala vzdržale sovražno premoč, marveč na spomlad z neposumnim elanom vdrl v utrjene pozicije silnega sovražnika ter ga v neustavni ofenzivi prisilile, da se hitro umika iz naših zemlji. Srca naša izpolnjuje globoka hvaležnost za zmagovalne čine naših armad in njih odličnega vodstva. Trdna zavest nas navdaja, da srečno in zmagovito izidemo iz te osodolne svetovne vojne. In ko je zadnje dni iz dvomljive nevtralnosti stopil naš mnogoletni zaveznik, vzela naše verolovstvo brez vzgleda ter se navzlic velikodušni odjenljivosti miroljubnega vladarja našega postavil v vrste številnih sovražnikov naših, ta korak, ki mu zastoj iščemo primere v povestnici, ni vzbudil malodušnosti v nas, omajal ni našega zaupanja niti za hip. Le še tesnejše in trdnjeje nas je združil spričo narasle nevarnosti, dvignil je našo trdnost in odločnost ter utrdil našo pripravljenost, da položimo za blago in brambo domovine katerokoli žrtev. Neomajna zavest nas izpolnjuje, da združene naše vojske, utrjene in izkušene v dolgotrajnih slavnih bojih, porazijo tudi tega sovražnika iz zasede ter mu z mečem plačajo strahotno verolovstvo. V teh dneh, ko je vojskna strahota začela tudi v bližini naših rodni krajev na kopnem in na morju, nam je srčna potreba, da se v zvesti in udani ljubezni s posebnim zaupanjem oklepamo svojega presvitlega vladarja. Ob

osodnih teh dneh mu svečano obetamo svojo neomajno zvestobo in neminljivo udanost svojo ter kličemo: Bog ohrani Njega Velicanstvo ljubljene cesarja našega Franca Jožefa I. Slava! Slava! Slava! (Zbornični svetniki so se odzvali njegovega pozivu s trikratnim Slava!)

Nato je nadaljeval predsednik g. Knez svoje poročilo.

Čast mi je častiti zbornici naznanjati, da je c. kr. trgovsko ministrstvo z razpisom z dne 16. februarja 1915, št. 2109 potrdilo volitev zborničnega predsedstva za leto 1915 (št. 1115) ter da je c. kr. trgovsko ministrstvo z razpisom z dne 16. februarja 1915, št. 27.618 odobrilo zbornični račun za leto 1913. (št. 886). Kakor v spominu je častita zbornica v zadnji plenarni seji na predlog zborničnega člana gospoda Ivana Rakovca sklenila opozoriti na nedostanost v voznem redu na gorjenjski in trziški železnici ter prositi za pomožitev osebnih vlakov. Akcija je imela uspeh ter je prišlo s 1. majem 1915 do pomnožitve osebnih vlakov na obeh progah. Izredne razmere, ki jih provzročila vojna stanje, so provzročile v deželi naši občutno pomanjkanje drobnih novcev. Važnemu temu vprašanju smo posvetili posebno pozornost ter ponovno prosili za odpomoč pri c. kr. finančnem ravnateljstvu v Ljubljani, pri c. kr. finančnem ministrstvu kakor tudi pri ravnateljstvu avstro-ogrske banke na Dunaju. Ob razširjenju črnovojniške dolžnosti smo v skrb za ohranitev industrialnih, obrtnih in trgovinskih obratov prosili c. kr. ministrstvo za deželno brambo, da po najboljši možnosti vpošteva gospodarske potrebe obrtnih in trgovinskih obratov ter kjer le možno uporablja samostojne trgovce in obrtnike za vojaško službovanje v kraju njihovih obrtvališč. Važno vprašanje aprovizacije z živino in mesom nam je dalo povod za intervencijo na merodajnih mestih. Kakor znano je osrednja vlada izdala začetkom tega meseca posebne ukaze, ki se tičejo trgovine z živino in utesnitve klanja goveje živine in prašičev ter preskrbe z mesom. Spričo § 2. ministrskega ukaza z dne 8. maja 1915 smo c. kr. deželni vladi s priporočilom predložili želje prizadetih interesentov ter je c. kr. deželna vlada zaukazala, da je dopustno prodajati meso in mesne jedi na Kranjskem ob nedeljah, ponedelkih, sredo, četrtnih in sobotah. Okolnost, da je promet z žitom in mlevskimi izdelki urejen po posebnih določilih, utemeljenih po izrednih razmerah, je dala povod za različne intervencije v ta namen, da se po možnosti varujejo interesi prizadetih interesentov. Posebne razmere, ki so se podale vsled eksportne prepovedi za les, so dale povod zavzemati se za interese te prevažne gospodarske panoge pri centralni vladi. Vsled občutnega pomanjkanja soli, ki je zopet nastopilo zadnje dni pri nas, smo prosili za odpomoč pri c. kr. finančnem ministrstvu in pri c. kr. finančnem ravnateljstvu. Zbornično predsedstvo je imelo že čast povabiti gospode zbornične člane, da se po najboljših močeh udeležijo subskripcije drugega vojnega posojila ter delujejo v svojem krogu v prilog živahnega odziva v ta namen, da se doseže čim sijajnejši uspeh tudi pri drugem posojilu ter tako pokaže na najjasnejši način finančna moč naše države in požrtvovalna pripravljenost patriotičnega prebivalstva. Trgovska in obrtniška zbornica je iz sredstev penzijskega fonda kakor pri prvem vojnem posojilu tudi sedaj subskribirala 10.000 K nominalne vrednosti. Sedaj ko je vstal proti državi naš nov sovražnik na jugu, bodi mogočen uspeh subskripcije vojnega posojila dokument gospodarske sile naše.

Tajniško poročilo je v tisku ter bo zborničnim svetnikom predloženo.

Nato je zbornični član g. Ivan Mejač poročal o zborničnem računu za l. 1914. in o 5 zborničnih zakladih za isto leto. Zbornični dohodki so znašali 85.313 K 81 v, stroški pa 84.925 K 73 v; presežka je torej 388 K 08 v. Po proračunu je bila potreščina določena na 101.401 K, pokritje pa na 87.056 K, proračunjen je bil torej primanjkljaj 14.345 K, ki bi se imel pokriti iz presežkov prejšnjega leta. Dejanski dohodki so proti proračunjenim dohodkom manjši za 1742 K 19 v. Dejanski stroški so proti proračunjenim stroškom manjši za 16.475 K 27 v. Končni uspeh je proti proračunu ugodnejši za 14.733 kron 08 v. Pokojninski sklad zborničnih uslužbencev je imel l. 1914. 9305 K 61 v dohodkov, kateri znesek se je približ glavnici. Končno premoženje zaklada je znašalo 105.398 kron 06 vin. Ustanovni sklad za onemogle obrtnike je imel 614 K 37 vin. dohodkov in 600 K stroškov. Njegovo stanje je znašalo ob koncu

leta 1914. 14.847 K 72 v. Računi so bili odobreni, računodajalcu pa dan absolutorij.

Končno so se vršile volitve zborničnih zastopnikov v šolske odbore obrtnih nadaljevalnih šol, ter so bili izvoljeni: za Postojno Adolf Jurca, lesni trgovec; za Ribnico Filip Peterlin, usnar; za Radovljico Leopold Fürsager, trgovec in zbornični član; za Bled Ivan Rus, trgovec; za Kropo Fran Šolar, vodja žebjarke zadruge; za Kranj Ivan Rakovec, tovarnar in zbornični član; za Škofjo Loko Fr. Babič, krojaški mojster; za Trzin Fran Deu, strojar; za Rudolfovo Adolf Pavzer ml., zasebnik; za Krško Anton Omersa, čevljarški mojster; za Vrhniko Josip Lenarčič, tovarnar; za Št. Vid nad Ljubljano Simon Juvan, krojaški mojster; za Šmartno pri Litiji Ivan Razboršek, trgovec in za Zagorje - Toplice Dragotin Korbar, gostilničar.

Za zborničnega zastopnika v kuratoriju slovenske trgovske šole v Ljubljani je bil izvoljen zbornični predsednik g. Ivan Knez.

Nabori 43—50 letnih niso odgodeni.

Priobčili smo včeraj uradno poročilo, da so nabori 43 do 50 letnih odgodeni.

C. kr. deželno predsedništvo razglasi sedaj, da velja ta odgoditev samo za druge kronovine, ne pa tudi za Kranjsko.

Prebiranje 43—50 letnih se torej vrši pri nas na že objavljenih dnevih.

Takojšnje nabiranje in vpoklicanje drugega poziva na Koroškem in Tirolskem. V južnih alpskih deželah se vrši sedaj nabiranje vseh 43 do 50 letnih ter 18 letnih vojni obvezancev. Uradni razglas za Koroško določa, da morajo oni, ki so bili pri nabiranju v političnih okrajih Šmohor, Spital in Beljak nabrati takoj pod zastave. V drugih okrajih se bodo vpoklicali pozneje. Na Koroškem se bodo vršili nabori od 25. maja do 7. junija. Podobno je tudi na Tirolskem, kjer bodo morali novinci tudi takoj pod zastave.

Dnevne vesti.

— Cesar o naši armadi. Povo-dom sprejema dunajskega župana dr. Weiskirchnerja se je cesar pohvalno izrazil o dunajskih polkih ter nadaljeval: »Sploh je naša armada izvršila prav izredna dejanja. Zlasti velike zahteve so stavili na njo boji v Karpatih. Skoraj neverjetno se zdi, kake napore premagujejo moje čete.«

— Odlikovani slovenski vojniki. Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: Četovodji Ignacij Semenko in Karol Krajnc; korporali: Franc Hodej, Jakob Krajnc, Josip Lukanc, Ivan Šostar, Andrej Stiberc, Alojzij Margoč in Rok Zuža; poddesetnik Ivan Lubej; infanteristi: Franc Borovnik, Anton Čobal, Nikolaj Dujec, Peter Jakopič, Jakob Kmetec, Karol Kovše, Anton Pajman, Alojzij Trinell, Anton Svajc, Josip Svenšek, Luka Urar in Ivan Zamuda, vsi pri 87. pešpolku. Dalje: infanteristi pri 97. pešpolku: Josip Benčič, Fran Ergoj, Miha Fon, Alojzij Loveneon, Peter Medveščik, Karol Rencelj in Josip Terbiža.

— Seznam vojnih vjetnikov v Przemyslu št. 1. vsebuje sledeča imena vjetih častnikov: Bratina Avgust, kadetni aspirant, 47. pešpolk; Buschmann (Puschmann) Leopold, nadporočnik trdnj. art. št. 10., Gorica; Dostal Adolf, poročnik črnov. pešp. št. 2., Ljubljana; Eržen Anton, praporščak pešp. št. 32.; Föderl Viljem, stotnik odd. 23. div., Trst; Hofmann Leopold, stotnik pešp. št. 17., Celovec; Jagodic Rudolf, poročnik trdnj. art. p. št. 9., Gradec; Kleisner Viljem, nadporočnik črnov. pešp. št. 108., Gorica; Koch Julij, praporščak pešp. št. 28.; Komžak Alojzij, poročnik trdnj. top. p. št. 3., Ljubljana; Kristmann Franc, poročnik trdnj. art. št. 10., Gorica; Kusmitsch Josip, poročnik trdnj. art. p. št. 7., Radgona; Langer Josip, nadporočnik trdnj. art. Gorica; Lehotski (Utschotsky) Viljem, stotnik pešp. št. 19., Celovec; Leiser Henrik, nadporočnik trdnj. art. št. 3., Pulj; Ločnikar Franc, poročnik domobran. p. št. 7/3, Ljubljana; Moravec Franc, nadporočnik trdnj. art. št. 3., Celovec; Müller Avgust, nadporočnik trdnj. art. št. 10., Gorica; Novak Josip, praporščak pešp. št. 90.; Novak Ivan, praporščak pešp. št. 17.; Porfom Ign., praporščak pešp. št. 17.; Reiser

Ernest, poročnik črnovoj. p. št. 108., Gorica; Sarda Viktor, nadpor. črn. bat. št. 108., Gorica; Sas Aleksander, praporščak pešp. št. 17.; Schager Franc, nadporočnik trdnj. art. p. št. 10., Gorica; Schmidinger Friderik, poročnik črnov. art. p. št. 3/3 ali 7/3, Ljubljana; Semlir (Semmler?) Karol, praporščak pešp. št. 17.; Sepič Josip, poročnik trdnj. art. p. št. 3., Reka; Šimič Stefan, poročnik pešp. št. 70.; Steinbach Hugo, poročnik jah. art. div. št. 11., Prevalje; Suhac Mate, praporščak trdnj. art. brig. št. 3., Celje; Szliba (Slibar?) Franc, kad. asp. pešp. št. 17.; Zdolšek Jožef, poročnik, Stajersko, Celje; Žgajnar Ivan, kadet pešpolka št. 47.

— C. kr. priv. splošna prometna banka v Ljubljani. 5 1/2% posojilo so podpisali: Tovarna Karol Pollak v Ljubljani 250.000 K, Lote Seemann, Ljubljani, daljnjih 4000 K, Ana plem. Tornago, 13.000 K, dr. Alfred Valenta, 5000 K, Gabriel Rehn 5000 K, Friderika Tönnies 10.000 K, Jožef Eberle 10.000 K, Marija dr. Mahr 36.000 K in Friderika Kienbauer 10.000 kron.

— 5 1/2% avstrijsko vojno posojilo iz l. 1915. Pri Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani se je subskribiralo do inkl. 28. t. m. od 95 strank K 897.400.— novega 5 1/2% avstr. vojnega posojila, med tem od Mestne hranilnice ljubljanske v Ljubljani K 500.000.—, od Mestne hranilnice v Kranju K 20.000.—, od Mestne hranilnice v Črnomlju K 15.000.—, od Mestne hranilnice v Kamniku kron 15.000.—, od c. kr. dvornega založnika, g. Roberta Kolmann v Ljubljani K 20.000.—, od tvrdke Fr. Ks. Souvan v Ljubljani K 20.000.—, od Kmetke posojilnice ljubljanske okolice v Ljubljani K 50.000.— in od Mestne občine v Ljubljani kron 70.000.—. Nadaljne prijave se sprejemajo do inkl. 31. t. m.

— Vojno posojilo. Pri podružnici kreditnega zavoda v Ljubljani je bilo med drugim podpisanih na 5 1/2% avstr. vojno posojilo iz leta 1915. K 20.000.— od ravnatelja ing. kem. Herman Steinberg, Gradec; kron 10.000.— od c. kr. deželno orožniško poveljstva št. 12., Ljubljana; kron 6.000.— od Hedy Trenkler, Ljubljana; K 3.000.— od oskrbnitstva mase c. kr. policijske straže, Ljubljana; K 1.500.— od dr. Herman Rump, gimnazijski ravnatelj, sočasno Ljubljana; K 500.— od Franc Korent, c. in kr. poročnik v 17. pešp., Ljubljana; K 100.— od Herbert Trenkler, Ljubljana.

— Kamniški meščani, združeni v meščanski korporaciji v Kamniku, so podpisali drugega vojnega posojila v znesku 10.000 K.

— Tržaško namestništvo v Postojni. Uradno se razglasi, da sta c. kr. namestništvo za Primorje in čekovni oddelk namestniškega računskega oddelka prenese svoj uradni sedež v Postojno in sicer v poslopje c. kr. okrajnega glavarstva.

— Za begunce iz Primorja. Goriški deželni odbor je ustanovil v Lipnici na Štajerskem posebno ekspozituro, ki naj posveča svojo skrb v lipniškem taborišču se nahajajočim beguncem iz Primorja. Del beguncev bo nastanjen v zapadnih ogrskih komitatih.

— Iz Gorice poročajo: Tukajšnji italijanski »L' Eco del Litorale« se je preselil na Dunaj. — Nadškof Sedej ostane v Gorici.

— Deželno in gospejno pomočno društvo Rdečega križa za Kranjsko izreka tem potom vsem gospe, gospodičam, šolskim vodstvom in učenkam, katere so z velikim trudom in nedosežno pridnostjo izdelovale iz njim od društva na razpolago dane volne za naše hrabe vojske v zimskem vojnem času raznovrstne predmete zoper zim in mraz. Dolžnost hvalečnosti je, da navedemo imena onih zaslužnih dam in zavodov, kateri so z neumorno marljivostjo pomogle, da so naši junaki-domačini ne le premagali sovražnika, temveč tudi dolgo in silovito zimo z mrazom in snežnimi zameti ter drugimi nasledki. Imena so: gospa Marija Aubel, gospa Marija Bauer, gospa Terezija Bauer, gdca. Pavla Belič, gdca. Marija Bilek, gospa Josipina Billina, ljudska šola Studenec, gdca. Einspieler, gdca. Hilda Ehrlich, gospa Eržen, Domžale, šola nemškega solskega društva, gospa Marija Fuchs, Goričane, tovarniška šola, gdca. Mici Orčar, deklška šola sv. Jakoba v Ljubljani, gdca. Ana pl. Sabornig, gospa Elza König, gospa Emilija König, gdca. Miroslava Kotnik, gospa Mici Levicki, Lichtenturn, deklška šola v Ljubljani, deklško učilišče v Ljubljani, gdca. Luschin, gdca. Levec iz Preske, gospa Marolt, soproga ravnatelj, gdca. Ivana Marzel, gospa Ivana Maier iz D. M. v Polju, gospa Marija Markič, ljudska šola v Do-

lenji vasi pri Senožečah, gdca. Tila Korzenel v Dolu, ljudska šola v Preski, gospa Marija Pirc, gdca. Ana Primožič, gdca. Pelan, gospa Klementina Ravnihar, gospodična pl. Renzenberg, gospa Alma Rom v Domžalah, gdca. Rössman v Goričanih, gdca. Ranzinger v Vevčah, Šiška, deklška šola, gdca. Ana Schmidt, deklška šola zavoda nemškega šolskega kuratorija v Ljubljani, gdca. Mici Simšič, gdca. Agneza Stefan, gdca. Marija Steska, gdca. Marija Stupca, gdca. Ana Toman, uršulinska deklška šola v Ljubljani, gospa Ana Vrhovec. — Vsem imenovanim izrekamo za njih domoljubno požrtvovalnost najiskrenejšo zahvalo. Upamo, da bodo — ako treba — v isti meri ustregli požrtvovalnemu našemu pozivu. — Karla baronica Schwarz, Hermina del Cott.

— Ranjenci v Ljubljani. Od včera jutraj do danes jutraj je prispele iz italijanske meje vsega skupaj 108 vojakov, izmed katerih je bilo 17 težko ranjenih, dočim so drugi po veliki večini oboleli in le nekateri lahko ranjeni. Prevoz ranjencev oskrbuje z znano točnostjo in požrtvovalnostjo ljubljansko prostovoljno gasilno in reševalno društvo, kateremu je dala vojaška oblast, priznavajoč veliko razbremenilo delo tega društva na razpolago več parov konj, da more društvo permanentno dan in noč opravljati svojo človekoljubno službo.

— Izšel je seznam izgub številke 183.

— Dr. Ernest Dezsey — Hans Bartsch. V naših krajih je ime dr. Ernesta Dezseya pač malo znano. V mirnih časih je nositelj tega imena glasbeni kritik graške »Tagespost« in pisatelj, romanopisec in zgodovinar glasbe, sedaj pa služi za nadporočnika pri armadi. Omenjamo ga zato, ker je te dni priobčil v »Berliner Tageblattu« listek o našem Krasu in o naših Kraševcih. V listku omenja Nabrežino, Devin, Komnen, Gorjansko in Prosek — mudil se je torej v tistih krajih. Lahko rečemo: še nihče ni tako lepo in izrazito, s tako preprostimi in vendar poetičnimi besedami popisal lepoto našega Krasa. A tudi o ljudeh piše, kakor mož, ki ljubi resnico in ki je našemu ljudstvu pogledal v dušo. Iz Gradača pač dr. Dezsey ni prinesel za naše ljudi nobenih simpatij, a spoznal je na svoje oči to vro krasno prebivalstvo, njegove odlične lastnosti, njegovo žilavost in zvestobo, in je to povedal najširšemu občinstvu. Kak razloček pač med dr. Ernestom Dezseyem in med Hansom Bartschem.

— Praški »Čas« v zmoti. Praški »Čas« prijavlja kratko poročilo o izgreduh, ki so se po nedeljski patrijotični manifestaciji zgodili v Trstu in pravi, da so bili ti izgredu storijeni od jugoslovanske strani. To je popolnoma neresnično, kajti Slovenci in Hrvatje niso bili v nobeni zvezi s tistimi dogodki in se jih niso udeležili.

— Zglaševanje tujecev. Z ozirom na vojno na jugu je toliko iz ozirov na varnost lastnine kakor tudi iz državno varnostnih ozirov potrebno, da se vse dohajajoče osebe na podlagi svojih osebnih spisov po svojem stanovanjodajalcu točno pri policijskem ravnateljstvu prijavijo in po odpotovanju tudi odjavijo. Stanovanjodajalci se tem potom opozore na dolžnost točnega prijavljanja in odjavljanja po veljavnem zglaševalnem redu, ker v slučaju neizpolnjevanja zglaševalnih predpisov se imajo nadejati najstrožje kazni.

— Vojna prodajalna. Stranke, ki so vpisane v vojno prodajalno, se opozarjajo, da jim bodo izkaznice po možnosti dostavljene na dom ter da jim ni treba hoditi ponje na magistrat. Pripominja se pa, da dá to veliko dela in se ne more izvršiti vse v par dneh.

— Nakaznice za belo moko. Za bolnike, starše in otroke se izdajajo pri c. kr. deželni vladi posebne izkaznice za čisto pšenično moko, ki jo oddaja Gospodarska zveza 1 kg po 2 kroni. Kdor potrebuje izkaznice, naj se obrne naravnost na c. kr. deželno vlado.

— C. kr. avstr. razredna loterija. Zrebanje I. razreda IV. loterije se vrši dne 8. t. m. in 10. junija t. l. Srečke se dobivajo pri Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani, poslovnici c. kr. avstr. razredne loterije. Opozarjamo cenj. reflektante na današnji inšerat.

— Pozor! Poizvedovalne pole o stanju brezposelnosti v Ljubljani s podatki za mesec maj, je zanesljivo vpslati do dne 3. junija (ne kasneje) mestnemu magistratu (Mestna posredovalnica za delo in stanovanja). Na ta termin se toraj opozarjajo delodajalci, da se izognejo kazenskim posledicam.

— Lastnikom in zakupnikom lovišč. Avstrijski lovci so v lanskem

letu poslali mnogo divjačine za ranjence. Naj bi bilo tudi v bližnji lovski dobi tako, posebno ker se sistem, hraniti z živili, občuti tudi v bolnišnicah. Za ranjence je divjačina posebno dobra hrana. Pri pošiljatelj se je posebno ozirali na naslednja navodila: 1. Ker je promet na železnih sedaj težaven, naj vsakdo pošlje svoje darilo najbližji bolnici; 2. da se bodo mogla darila dobro porabiti, naj vsakdo prej vpraša pri dotičnem sanitetnem zavodu, če rabi divjačino in naj naznani, kateri dan je bila divjačina ustreljena; 3. pošta pošilja taka darila brezplačno, južna železnica je dovolila 50% znižanje tarifa, državna železnica pa transportira take pošiljke brezplačno. Ker nižjeavstrijska ne more sama preskrbeti vseh številnih bolnic na Dunaju, naj bodo posebno te priporočene lovčcem.

— **Bodite usmiljeni s pribežniki.** Od juba je prišlo zadnje dni mnogo ljudi v naše kraje. Ozirni na vojno so jih primorali, da so zapustili svoje domove, svoje opravke ali službe; skoro vsem je vojna provzročila škodo in izgube. Naj govore pribežniki katerikoli jezik — usoda jih je hudo udarila in zato je grdo in nečloveško, če se stiska in beda teh ljudi še izkorišča s pretiranimi cenami. Zgodilo se je, da so posamezniki za kratko vožnjo ali pot ali za kako prenočišče zahtevali nesramno pretirane cene. Pristojna oblast bo vsak slučaj pretiranih cen najstrožje kaznovala in dotičnikom ustavila obrtovanje v svari njih izglede drugim. V splošnem interesu, kakor tudi v interesu dobrega slovesa našega mesta je, da se vsak tak slučaj naznani mestnemu magistratu. Pribežniki so vredni sočutja in pomoči; prišli so v Ljubljano z zaupanjem v ljubljansko prebivalstvo in zaslužijo, da se jim gre po možnosti na roko, ne pa da se jih odira.

— **Iz Maribora poročajo:** Mestni magistrat razglasa, da morajo vsi oni, ki niso mariborski domačini in ki so se tekom vojne naselili v Mariboru, zapustiti mesto tekom 48 ur. Naseliti se smejo le v krajih severno od Spielfelda. — Vseled pomanjkanja policijskega osebja je zaprosila mariborska občina za orožniško asistenco pri javnovarnostni službi. — Mariborske šole so zaprte.

— **Na hrvaškem bodo pekli zopet beli kruh.** »Agramer Tagblatt« vé povedati, da bodo smeli (na hrvaškem in ogrskem) meseca junija zopet pekli beli kruh. Pokazalo se je, da je še dovolj pšenične moke na razpolago. Vest se nam zdi malo verjetna.

— **Za sirote padlih vojakov.** Gospod Matko Arko, trgovec v Ljubljani je povodom smrti majorja Ceranica daroval znesek 10 K za sirote padlih vojakov.

— **Umrli je v Ljubljani v Kolesijski ulici št. 8 gospod Rajko Pirkovič** v črnostavec, v starosti 46 let. Pogreb bo jutri ob 4. popoldne. — Pokojnik je bil splošno priljubljen tovariš. Blag mu spomin.

Železni in rdeči križ! je današnja drama v 3 delih, čigar motiv je vzlet iz sedanjega časa. Glavna predstavljavca: Wanda Treumann in Viggo Larsen. Velik smeh bo povzročila gospa Ana Müller - Lincke v učinkoviti tridejanski veseligrigi »Previsoko«. Razen teh dveh slik se bo predvajal samo pri pol 9. predstavi še en znamenit film »Čuda kirurgije«. (S pritrjenjem protez (umetnih udov), dobi mož, ki je izgubil roke in noge, gibčnost nazaj). Te krasne slike se vidijo od danes do ponedeljka v znanem kino »Ideal«.

V vojaško službovanje vpoklicana družabnika tvrde J. Ciuha, Pred trančo, vlnudno javljata p. n. občinstvu, da ostane trgovina začasno zaprta ter se priporočata, da njima ohranijo p. n. odjemalci svojo naklonjenost do zopetne otvoritve.

Razne stvari.

* **Prepoved potovanja za Južno Tirolsko.** Tirolsko namestn. je izdalo odredbo, glasom katere je treba od 27. maja za vsako potovanje južno od Brennerja in od tod posebnega dovoljenja, ki je izdajo uradi za izstavljanje potnih listov v bivališčih in ki jih morajo vidirati pristojna vojaška poveljništva. Prestopki se strogo kaznujejo.

* **Nabori na cestah.** »Kölnische Zeitung« poroča, da je francoska vla-

da izdala na občine ukaz, da naj se vse moške osebe, ki so po starosti in zunanosti za vojno sposobne, posebno strogo nadzoruje. — V večjih mestih so bile policijske oblasti obveščene, da naj vse one osebe, čijih vojaško razmerje ni jasno, primemo in odpeljejo takoj k prvi naborni komisiji.

* **720 K vojni stroškov v sekund.** V nekem nagovoru, ki ga je imel mr. Acland, finančni tajnik državne zakladnice ob priliki neke prireditve, je dokazal, da ne znašajo dnevi vojni stroški Anglije 2,100.000 funtov sterlingov, kakor je trdil lloyd George, marveč 2,592.000 funtov sterlingov. Iz tega se lahko izračuna, da stane vsaka sekunda vojne okrog 30 funtov sterlingov, to je okrog 720 K, katera vsota se bo pa v nadaljnjem poteku vojne še zvišala.

* **Bolezen grškega kralja.** Iz Berolina poročajo: K poročilu o poslabšanju zdravstvenega stanja kralja Konstatina izve »Berliner Tageblatt«, da gre za neko pred tremi dnevi izdano poročilo o kraljevem zdravstvenem stanju. Kralj je imel v noči na nedeljo napad srčne slabosti. Danes, 27. maja, je dobilo grško poslaništvo v Berlinu brzojavko, da so tamošnji kirurgi preiskali rano in konstatirali, da je izliv močan in reden. Pri odprtini rane je koža pordečela. Temperatura 37,3, puls 96, dihanje 22. H kralju sta bila poklicana berlinski profesor Kraus in dunajski kirurg profesor Eiselsberg.

* **Gofitev rušičine na Angleškem.** Kako se trudijo Angleži sedaj, da bi si z naučenjem rušične priborili tudi ruski trg, dokazuje neki članek lista »Times«. Razni ruski kurzi se vrše po raznih visokih in trgovskih šolah, v raznih knjižnicah se v zadnjem času zlasti priporočajo ruske knjige, povsod se dela propaganda za ruski jezik. Upa se, da bo vojna znatno zvišala število slušalcev teh ruskih kurzov. Pa tudi založniki skušajo z izdajanjem del velikih ruskih mojstrov zvišati zanimanje za novega prijatelja Anglije. Nepotrebno bi bilo pač omenjati, da se razglasa, da ima ves ta trud samo namen, »osvoboditi Rusijo iz goste mreže nemških interesov, ki so jo v zadnjem času preplele«.

* **Žrtev sedanje vojne.** V komitatu Szatmar in v komitatu Zemplin je cela vrsta javnih uradnikov prišla vsled vojne v nesrečo. Niso sicer padli na bojišču, tudi ranjeni niso bili, da, niti streljanja niso slišali, a nesreča jih je vendar dosegla: zaprli so jih. Tako je na pr. okrožni beležnik Horvath strašil kmete, da se bližajo Rusi in kmete potem pregovoril, da so mu svojo živino prodali za vsako ceno. Tako in enako so storili tudi razni drugi možakarji. Za zdaj so v preiskavi okrožni beležnik v Homoni H. Horvath, višji okrožni sodnik v Homoni T. Malonyay, višji okrožni sodnik v Stropkovu I. Duresinszky, titularni višji okrožni sodnik L. Görgey v Homoni, in višji okrožni sodnik v Galesesu. Pa tudi še nekaj drugih upravnih uradnikov je v preiskavi.

* **Mestni azil za netopirje.** Med tem ko drugače netopir ne spada v splošnem ravno med priljubljene živali, ga ravno v zadnjem času zelo čislajo v mestu San Antonio v Teksasu. Tam se je v zadnjem času zgradilo posebno pribežališče za netopirje. Je to na visokem podstavku postavljena lesena zgradba, podobna piramidi in je namenjena za to, da se tamkaj nemoteno lahko zbirajo netopirji. Te lesene zgradbe so podobne nekakim golobnjakom. Ta posebna ljubezen do netopirjev temelji na raziskavah nekega tamošnjega zdravnika, ki je dognal, da je netopir eden najhujših in najuspešnejših sovražnikov moskitov. Moskito je, kakor znano, oni mrčes, ki prenaša malarijo. Zato smatra dotični zdravnik, da je najbolje za splošno zdravje, če se kolikor možno skuša pomnožiti število netopirjev. Temu poskusu bodo gotovo sledili še drugi južni okraji Amerike, kjer zlasti poleti hudo razsaja malarija.

Najnovejša poročila.

ODSTOP PREDSEDNIKA PORTUGALSKE REPUBLIKE.

Lisabona, 28. maja. (Kor. urad.) Predsednik republike Ariaga je odstopil.

Kot pravo dobroto občutimo, ako zvečer, preden gremo spat, ali ko nas začne boleti glava, vtremo čelo s Fellerjevim bolečine tolažilnim rastlinskim esencnim fluidom z zn. »Elsa-Fluid«. Tolaži bolečine, osvaja živce in pomirja, krepi razdrapanje živce in nam daje zdravo spanje. Ker tolaži bolečine, je tudi pri vsled nervoznosti in revmatizma nastalih

Darila.

Upravništvu naših listov so poslali:

Za »Ciril - Metodovo družbo«: Albina Kocijančič, učiteljica v Bušči vasi pri Sv. Križu, 16 K, poklonili stojdražki izletniki iz Krškega, mesto venca umrlemu g. Alojziju Marinčku, predsedniku C. M. podružnice za Cerklje - Čatež. — Srčna hvala!

Umrli so v Ljubljani:

Dne 26. maja: Julijan Rabuza, sin trgovskega sluga, 13 mesecev, Karlovska cesta 30. — Janos Baranyi, vojaški voznik, v rezervni vojaški bolnici.

Dne 27. maja: Alojzija Flander, rejenka, 3 tedne, Tržna ulica 232, Spodnja Šiška.

Dne 28. maja: Peter Ceranič, c. in kr. major, 54 let, Metelkova ulica 2. — Helena Lavrič, zasebnica, 76 let, Vrhovčeva ulica 12. — Rajko Pirkovič, stavec, 45 let, Kolesijska ulica 8.

V deželni bolnici.

Dne 22. maja: Josip Gosar, zakupni dacar, 47 let.

Dne 23. maja: Marija Kos, ce-starjara hči, 19 let.

Dne 24. maja: Anton Bučar, trgovec, 64 let.

Dne 24. maja: Marko Težak, delavec, 26 let.

Dne 26. maja: Martin Bernik, bivši rudar, 32 let.

Dne 27. maja: Josip Intihar, posestnik, 25 let.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo vlnudno vabimo na novo naročbo, stare p. n. naročnike pa, katerim je potekla konec meseca naročina, prosimo, da jo o pravem času ponove, da pošiljanje ne preneha in da dobe vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja v Ljubljani na dom dostavljen:

Vse leto ... K 24.— | Četrta leta ... K 6.—
Pol leta ... K 12.— | En mesec ... K 2.—

V upravnishvu prejemam na mesec K 1-80.

Spodiljanjem po pošti v Avstriji velja:

Vse leto ... K 25.— | Četrta leta ... K 6-50
Pol leta ... K 13.— | En mesec ... K 2-30

Za Nemčijo vse leto 30 K. Za Ameriko in druge dežele vse leto 35 K.

Naroča se lahko z vsakim dnevom, a hratu se mora poslati tudi naročina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

Pri reklamacijah naj se navede vedno dan zadnjega plačila naročnine.

List se ustavlja 10. dan po potekli naročini brez ozira vsakemu, kdor je ne vpošlje o pravem času.

Upravništvo „Slovenskega Naroda“

Današnji list obsega 10 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Valentin Kopitar.

Lasnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306,2 Srednja letna tlak 730 mm

Maj	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebo
28.	2. pop.	729,1	22,5	moč. jz.ah.	pol obl.č.
„	9. zv.	729,5	17,9	sl. jvzh.	del. jasno
29.	7. zj.	729,1	15,7	sl. jug	„

Srednja večerajšna temperatura 17,9. norm. 15,6. Padavina v 24 urah mm 0,0.

LJUBLJANSKI

ZVON

Mesečnik za književnost in prosveto.

Izotnik XXXV. (1915).

LJUBLJANSKI ZVON izhaja v zvezkih po enkrat na mesec. Za leto 1915 je 9 K 20 h, pol leta 4 K 20 h, četrta leta 2 K 20 h, en mesec 1 K 20 h.

Posamezni zvezki se dobivajo po 20 h.

»Narodna tiskarna« v Ljubljani.

Društvo tiskarjev na Kranjskem naznanja žalostno vest, da je njegov dolgoletni član, gospod

Rajko Pirkovič

črnostavec

včeraj ob 1/4 na 5. popol. po dolgi mučni bolezni, v starosti 46 let, previden s tolažili sv. vere, vdano preminul.

Pogreb nepozabnega rajkega se vrši jutri v nedeljo, dne 30. maja t. l. popoldne ob 4 uri iz hiše žalosti, Kolesijska ulica št. 8, na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana, 29. maja 1915.

Zdravilišče

Rogaška Slatina

Južne železnice postaja, Štajersko.

Najmodernejša higijenska naprava. Zlasti pripravno za rekonvalescentno vojaško. Izbori zdravilni uspehi pri ledvičnih in črevesnih boleznih, artni nevrozi, nevralgiji.

Ortopedični zdravilni zavod.

Sezija od aprila do oktobra.

Prospekti pri čelennem zdravilišču.

Seydlin

Najbolje za zobe

Svarilo!

Koder so

prodajajo ponaredbe, naročite pristni

naravnost od izdelovalnice pod naslovom:

Rastlinska destilacija

„FLORIAN“

v Ljubljani.

Postavno varovano.

Kava kg K 2:60

najfinejša K 3:20 5 kg franko, izvrstna zmes.

Samo dober kaj zalogo.

Handels-Büro XIV., J. Strecker, Wolfsberg Koroško.

Odda se nemehlovana soba

event. s kuhinjo stranki brez otrok v Spod. Šiški, Planinska cesta — nova hiša. 1327

Brez plače

želi službe k otrokom gospodična, spretna v gospodinjstvu in domačih opravilih. 1325

Dopisi pod „Auswärts/1326“ na upravn. »Slov. Naroda«.

Sveže tropine

najboljša krma za živino se dobi vsak dan v pivovarni „Union“, Spodnja Šiška. 1328

Aerija

drogerija in fotomanufaktura Ljubljana, Selenburgova ul. 5

priporoča veliko zalogo

desinfekcijskih preparatov kakor: Lysol, Lysoform, Kreolin, Formalin, Formalinove pastilje, karbolova kislina, karbolovo apno.

Potrebnosti za postrežbo bolnikov in ranjencev, obvez in gumastega blaga, konjaka, ruma in čaja.

Aeroform. Fichtinin. Perolin.

Zbirka

avstrijskih zakonov

v slovenskem jeziku.

I. zvezek:

Kazenski zakon

o hudodelstvih, pregreških in prestopkih z dne 27. maja 1862 št. 117 drž. zak. z dodatnim

tiskovnim zakonom

z dne 17. dec. 1862 št. d. z. ex 1863 in drugimi novejšimi zakoni kazensko-pravnega obsega.

V platno vezan 6 K, po pošti 6 K 20 vln.

Narodna knjigarna

v Ljubljani.

Moderna ročna dela in materijal

Bombaž in preja za nogavice. — Predtiskarija.

Vezanje na roko in stroj.

Plisiranje.

Zunanjim naročilom se ustrezno vestno in točno.

M. DRENIK

Ljubljana, Kongresni trg 7.

Boljši časi pridejo

za gotovo, ko bomo premagali zlo in nevarnosti. Ali boji, ki jih doživljamo, skrbi, ki so nas mučile v nočeh brez spanja, nam večkrat prinese glavobol iz nervoznosti, migreno, nervoznost in pomanjkanje spanja.

Kot pravo dobroto občutimo, ako zvečer, preden gremo spat, ali ko nas začne boleti glava, vtremo čelo s Fellerjevim bolečine tolažilnim rastlinskim esencnim fluidom z zn. »Elsa-Fluid«. Tolaži bolečine, osvaja živce in pomirja, krepi razdrapanje živce in nam daje zdravo spanje. Ker tolaži bolečine, je tudi pri vsled nervoznosti in revmatizma nastalih

bolečinah v obrazu, v udih ali na drugih delih telesa prav dobrodošlo domače zdravilo. To izvemo iz več nego 100.000 zahvalnih pism in zdravniških poročil. Svetujemo torej, da imate vedno nekaj steklenic tega staro preizkušene ljudskega zdravila. Večkrat pridemo v položaj, da bi rabili »Elsafluid« in nam je v veliko pomirjenje, ako ga imamo

vedno pri rokah. 12 steklenic stane franko samo 6 K, 24 steklenic franko samo 10 K 60 vinarjev, edino pristno od lekarnarja E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 238 (Hrvaško). — Kdor trpi na težkočah prebave zaradi pretežke hrane, neredne prehranitve, naj si krepki želodec in uredi prebavo s Fellerjevim želodec krepičimi, volino odvajajočimi rabarbar-

skimi kroglicami z zn. »Elsa kroglice«, katerih stane 6 škatlic samo 4 krone 40 vinarjev, 12 škatlic samo 8 kron 40 vinarjev. Teh izbornih domačih zdravil bi ne smelo manjkati v nobeni rodbini, ker tvorita skupaj majhno domačo lekarno, ki je, ako jo imamo pri hiši, pri marsikaterem zlu hitro olajšilo.

akiris

Kmetstvo posestvo

na Spodnjem Štajerskem

se proda iz zapuščine.

Krasen kraj. Gospodarska hiša, gospodarsko poslopje, žlahtno sadje, vinograd, njive. Agenti izključeni.

Dopisi pod „Tačas najvarnejše naložena glavica“ na upravništvo „Slovenskega Naroda“.

1320

Teodor Korn

(poprej Henrik Korn)

pokrivač streh in klepar, vpeljač strelovodov, ter instalater vodovodov Ljubljana, Poljanska cesta št. 8.

Priporoča se sl. občinstvu za izvrševanje vsakršnih kleparskih del ter pokrivanje z angleškim, francoskim in tuzemskim škrljem z

asbest-cementnim škrljem (Eternit) patent Haischak z izbočno in ploščnato opeko, lesno-cementno in strešno opeko.

Vsa stavbinska in galanterijska kleparska dela v priznani solidni izvršitvi.

Hišna in kuhinjska oprava. Posteljena posoda.

Poprave točno in ceno.

Proračuni brezplačno in pošt. prosto.

Lasne kite

najfineje kakovosti po 5, 7, 9 in 12 kron — vse vrste lasne podlage in mrežice — barva za lasne in brade „Neril“ po 2 in 4 K — toaletne potrebščine — lasulje, brade in druge potrebščine za maskiranje, vse po zelo zmernih cenah priporoča

Štefan Strmoli

brivec in lasničar

Ljubljana, Pod Trančo št. 1,

(vokal Mestnega in Starega trga).

Postrežba točna in vestna.

Pristno brnsko blago.

Spomladanska in poletna sezija 1915.

Kuponom 3-10 dolgo za popolno moško obleko (suknja, hlače, telovnik) — stane samo 1 kupon 8 kron 1 kupon 10 kron 1 kupon 15 kron 1 kupon 17 kron 1 kupon 20 kron

Kupon za črno salonsko obleko 20 K dalje blago za površnike, turistovski loden, svilnate kamgarne, blago za damске obleke itd. razpošilja po tvorniških cenah kot solidna in poštena vrlo znana

Zaloga tvornice za sukno Siegel-Imhof v Brnu (Brünn).

Vzorci gratis in franko.

Od tega, da direktno naročajo blago pri firmi Siegel-Imhof na tvorniškem kraju, imajo privatni odjemalci veliko prednost. Največja izbira. Stalne najnižje cene. — Tudi najmanjša naročila se izvrše najpozorneje in natančno po vzorcu. 465

Vsled nerednih poštnih zvez, ki onemogočajo v zadnjih dneh pred žrebanjem pregled na deželi prodanih srečk, smo primorani

žrebanje efektne loterije „Slovenske Straže“, ki bi se moralo vršiti dne 31. maja 1915

preložiti

na 26. oktobra 1915 ob 6. uri zvečer.

Loterijski komite „Slovenske Straže“.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se 11 vplačili.

„SLAVIJA“

Vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond K 71.946.392-20. — Izplačane odškodnine in kapitalije K 145.150.178-29.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje:

čigar pisarne so v lasni ban-čni hiši

Generalno zastopstvo v Ljubljani

v Gosposki ulici števil. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Skode ceni takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekte.

1 steklenica 2 kronl.

2 lepi letni stanovanji

s tremi sobami, kuhinjo, verando, parkom, kopalnim bazenom ter vsemi drugimi ugodnostmi, se odda trajno ali začasno v Kamniku v villi Soss.

Več se izve v trgovini A. Sin-kovic n. Mestni trg. 1315

G. Flux
Gospodarska ulica 4,
I nadstropje, levo. 1278
Uradno dovoljena, že 20 let obstoječa najstarejša ljubljanska posredovalnica stanovanj in služeb v udobnost cenj. občinstva zopet v središču mesta.
Priporoča in namešča le boljše službe iskajoče vsake vrste kakor
privatno trgovsko in gostilniško osebje izbira različnih služeb, zlasti za ženske Vestna in kolikor možno hitra postrežba zagotovljena.
Pri vnanjih vprašanjih se prosi za odgovor znanke.

Zlata verižica

na obrokel
60 gramov težka K 140.—, mesečno K 4.—. Prve vrste srebrna ura s 3 srebrnimi pokrovi K 14.—. Dobavlja se na vse strani. Kdor bi rad ceno 1 kupil, naj piše takoj. R. LECHNER, zaloga zlatnine Břeclava (Lundenburg) 299.

Pristen dober

brinjevec

se dobi pri

L. SEBENIKU v Spod. Siški.

M. ROSNER & Co.

v Ljubljani

veležganjarna sadja in tovarna likerjev

priporoča

v svoji lastni žganjarni kuhane izdelke i. s.:

slivovko

brinjevec

hruševce

tropinovec

pristnost zajamčena.

Vermut-vino

najboljše kakovosti.

Ugodno ceno!

Vzorci na razpolago.

Žalostna usoda!

je biti nervozen in bolan! Slaba kakovost krvi in manjkajoče redilne snovi so vzroki takih obolenosti. Ako naj zopet zdravje in upanje napolnjuje našo dušo in se naj vrne delavna moč, je treba osvežiti kri. Temu namenu služi Biodyn, ki je že tisočim pomagal. »Bog Vas blagoslovi, gospod le-karnar, rešili ste našega očeta«, piše gđc. Z., učiteljica, v zahvalnem pismu. Mirni živci, dobro spanje, slast do jedi in pomlajena moč se kmalu zopet pojavijo! Zavzijte Biodyna s polnim zaupanjem! Pišite mi in jaz Vam pošljem takoj popolnoma zastonj zadostno polizkušnjo, da se lahko sami prepričate 1328

Ekspedicija Opern-Apotheke, Budapest VII. Abt. 454.

Modni salon

Stucky-Maschke

Ljubljana

Židovska ulica št. 3 Dvorski trg 7.

Priporoča: največjo izbero slavnikov

za dame in deklice kakor tudi bogato zalogo žalnih klobukov.

Popravila točno in vestno.

Solidno blago.

Izposojevanje žalnih klobukov.

Priznane nizke cene.

IV. c. kr. avstr. razredna loterija. I. razred.

Zrebanje se vrši dne 8. in 10. junija 1915.

Dobitki	Kron	
1 za	60000	
1 „	20000	1/4 srečke
1 „	10000	K 10.—
2 po 5000 =	10000	
5 „ 2000 =	10000	
15 „ 1000 =	15000	
20 „ 600 =	12000	
30 „ 400 =	12000	
85 „ 200 =	17000	
2590 „ 80 =	207200	
2750 dobitkov	K 373200	

Srečke se dobivajo pri:

Ljubljanski kreditni banki

poslovnici c. kr. avstr. razredne loterije

v Ljubljani

in pri njenih podružnicah: Trst, Gorica, Split, Celje in Celovec.

Naročila najpripravnješa po dopisnici eventualno po poštni nakaznici.

Hotelski sluga

(Lohndiener)

vojašine prost, ako mogoče zmožen tega posla in nemščine se išče.

Hotel pri Mallču, Ljubljana. 1260

Mlad, spreten korespondent

ki je obenem tudi izurjen knjigovodja ter več vseh kontorskih opravil, išče stalno mesto. Nastopi lahko takoj ozir. po dogovoru. — Cenjene ponudbe na upravnitvo »Slovenskega Naroda« pod »Trajno/1290«. 1290

Poceni! Poceni!

Dohler traja zaloga, oddajam še

lepe slanike

po K 11— za 100 kmd. Dalje oddajam, dokler zaloga traja umetno

surovo maslo

v zabojih à 30 kg à K 4— za kg. Dalje imam na zalogi precej SARDIN, ter naj se kupci obrnejo na trdko A. Kušlan, Ljubljana, Karlovska cesta št. 15. 1250

dojilja

zeli vstopiti mlado dekle.

Naslov v uprav. »Slovenskega Naroda«.

Lepe moderno

stanovanje

obstoječe iz 3 sob, kuhinje, kopelji, itd. z elektr. razsvetlj. odda se za majev termin, v III. nadstr. vogalne hiše Dunajska c. 22. in Sodna ul. 1. Natančneje v I. nadstr. »Hotela pri Mallču« vrata št. 12. 485

Franc Furlan

naslednik Faschingove vdova

ključavničarstvo

in

zaloga štedilnikov

se nahaja: 10

Šmbožev trg šte. 9.

štamplije

vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.

Anton Černe,

graver in izdelovatelj kavčkovih štamplij

Ljubljana, Solenburova ulica 1.

Ceniki franko. Ceniki franko.

: TONI : JAGER

Ljubljana,

Zidovska ulica št. 5.

Predtiskarija
najnovejših vzorcev
za vezene obleke
in bluže.

Pekarija, slaščičarna in kavarna

Jak. Zalaznik

Stari trg šte. 21.

Filiale:

Glavni trg št. 6,

Kolodvorska ulica št. 6.

Jos. Rojina modni atelije

: za gospode :

Ljubljana,

Franca Jožefa cesta 3.

Vojaške in uradniške

: uniforme :

po meri

v najkrajšem času.

L. MIKUSCH

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo veliko izbor

dežnikov in solnčnikov.

Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Lepe prsi
dobre deklice in žene vsake starosti, ako rabijo moje najnovejšo mazilo za prsi, rabi se samo na zunaj, edino resnično učinkujoče sredstvo, zajamčeno neškodljivo. Cena K 3, 5 in 8. Zraven spadajoče milo 60 vin.

Suhi
dobre lepe, polne telesne oblike z mojo redilno moko »Käthe«, zajamčeno neškodljivo, mnogo zahvalnih pism. Cena kartonu K 2-20 po povzetju. Od 4 kartonov naprej post. prosto. — Pošiljate poste restantne samo če se pošlje denar naprej. — Razpošilja ga

Käthe Menzel, Dunaj VI., Stumporgasse 49 K. 2. Stock.

Izboljšajte promet v svoji gostilni z najboljšim in najcenejšim plzenskega tipa češkim budejeviškim delniškim pivom.

Zahtevajte ga v gostilnah ljubljanskih, v grand hotelu Balkan, Trst, hotelu Lacroma, Gradež, palači prve hrvatske štedione Zagreb, Napredak, Sarajevo, Beranek, Banjaluka i. t. d.

Informacije podaja češka delniška pivovarna v Čeških Budejevicah, Roza Bohman, Ljubljana, Bogumil Fouka, Trst. 2638

Odlikovan na razstavi v Radovljici 1. 1904 s častno diplomom in kolajno 1. vrste.

BRINJEVEC

najfinejše vrste, posebno priporočljiv proti kužnim boleznim, se dobi pri

GABRIJELU ERŽENU

Zapuže, pošta Begunje pri Lescah, Kranjsko.

Za pristnost se jamči. 1277 Cene zmerno.

Praktične in cené ograje

za predvrtovce, parko itd. itd.

1215—II.

iz žičastih mrež in kovanega železa preprosto ali tudi najkrajše opremljene, vrste ograje iz kovanega železa, stopniške ograje, okenske mreže, ograje za grobove, grobnice, balkone in pročelja, večkrat sukane žesterooglate, v ognju pocinkane ter štiriozlate strojne žleste pletenine za ograditve gozdov, travnikov in vrtov, za varstvo proti zajcom, pasjake, fazanarije, voliere, igrališča za lawn-tennis, Rabitzeve sence in monirsko gradbo, dalje mreže za pesek in gramoz, jeklena bodeča žica za plotove, ves ograjevalni material in vse zadevne izdelke dobavljajo po najnižjih cenah

Hutter & Schrautz d. d., Dunaj VI., Windmühlgasse 26/42
tvornica sitarskega in klobučevinastega blaga.

Vzorčne knjige, preračuni in pojasnila vsake vrste gratis in fr.
Dobiva se pri vseh večjih trgovcih z železino.

Brez konkurence!

F. L. Popper čevlji

za gospode in gospe so nogam najbolj priležni, lični in najboljše kakovosti. Napredaj samo pri

JULIJU STOR, Ljubljana

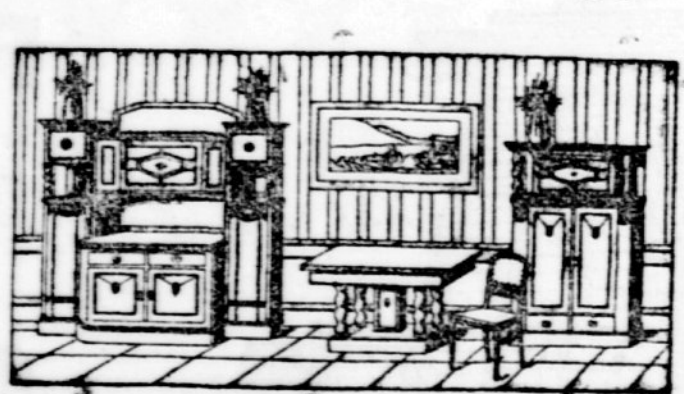
Prešernova ulica št. 5.

Goysserski čevlji za turiste, higijenični čevlji za otroke in Lawn-tennis-čevlji.

K 12-50—16-50.

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga. Mizarstvo.

Popolna
spalna oprava:
2 postelji, 2
omari, 2 nočni
omari in 1
umivalnik s
marm. ploščo
in ogledalom
K 350.—.

Jamci se za
solidno delo.
Cene
konkurenčne.
Zahtevajte naj-
novejši katalog,
kateri obsega
nad 300 mo-
dernih slik.

Otroški vozički.

J. Pogačnik, Ljubljana,

Marije Terezije cesta št. 13—18.

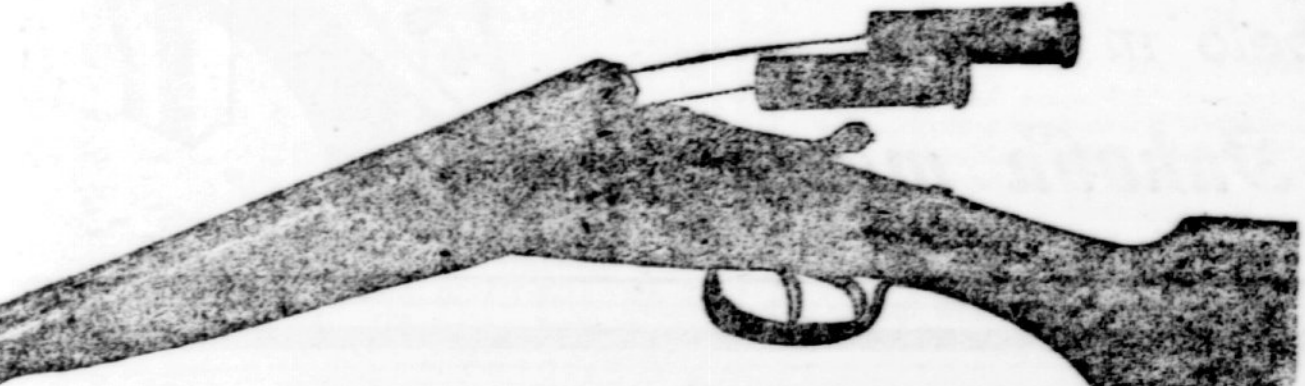
Gritzner-jev šivalni stroj
najboljši sedanjosti za rodbino in obrt. Ekrasna oprema, lahek tek. Učenje brezplačno v hiši.

Veze, šitka, krpa nogavice in perilo. Edina tovarniška zaloga šival. strojev in koles

JOS. PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7
blizu franciškankega mosta, levo za vodo.
Zahlevajte cenf. Pridem tudi na dom zaradi dogovora.

10 letna garancija!

Fr. Ševčik

Ljubljana

Zidovska ul. 7.

puškar

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih

280

pušk in samokresov

lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, suiskih in čeških strogo preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel. Posebno priporočam lahke trocevke in puške Beck s Kruppovimi cevmi za brezdimni smodnik. — Priporočam tudi

veliko zalogo vseh lovskih potrebščin

po najnižjih cenah.

Popravila in naročbe se izvršujejo točno in zanesljivo.
Cenovniki na zahtevanje zastoj in poštne preste.

Največja izbora žalnih klobukov.

Priznana
najnižje cene.

Priporočajo se
solidna trdka

modni salon

specialno damskih in otroških slamnikov
ter svilenih čepic v najnovejših oblikah.

MARIJA GÖTZL, Židovska ulica števil. 8.

533

Vnana naročila obratom pošte in na izbero.

Krapinske toplice (Hrvaško.) Zdravijo protin, revmatizem, ischias.

Dobro blago po priznani najnižjih cenah dobite v modni trgovini

Peter Šterk

Ljubljana, Stari trg števil. 18.

Velika zaloga najboljšega perila za gospode, dame in otroke, dalje najmodernejših bluz, jutranjih oblek, nogavic, stoznikov L. t. d. Nakit, svilu in vse potrebščine za življenje.

Moški klobuki, čepice in slamniki.

C. in kr. dvorni založniki

A. Zankl sinovi

tovarne barv, lakov in firnežev
LJUBLJANA.

Centrala: Gradec.

Centrala: Gradec.

Tovarne in podružnice: na Dunaju, v Göttingu, Trstu, Ljubljani, Ljubnem in v Leitendorfu.

Priporočajo:

vse vrste oljnatih, suhih, emajlnih in fasadnih barv, firnež, pristni kranjski, mavec (Gyps), olje za pod in stroje, karbonske, čopiče, steklarski in mizarški kile in druge v to stroko spadajoče stvari.

Ceniki na razpolago!

Ceniki na razpolago!

Naglušnost,

šumenje v ušesih itd. ozdravi **Göttinger**. Cena 370 K. Brošura zastoj proti poštnini za nazaj.

M. Wejacek, München, Paul Heysestr. 5.

5 vinarjev

stane dopisnica, s katero dobite zastoj in poštnine prosto moj glavni katalog s 4000 podobami.

Prva trgovina ur

JAN KOHRAD, t. kr. dvor. dobavitelj, Most 665. (Češko).

Niklajsta ankerica K 380, boljše kakovosti K 420, v starosrebrnem kovinskem rokoku okroviu K 480, s švicar. kolesiem na sidro K 500. Vojne spominske ure K 550, radijske ženske ure K 850, niklajsta budilica K 290. Razpošiljanje po povzetju. Brez rizika. Zamenjava dovoljena ali denar nazaj.

Popravi in preobleke
: točno in cenovno.

Najcenejše

**dežnike
in solnčnike**

domačega izdelka priporočajo

tvornica dežnikov in solnčnikov

Jos. Vidmar

Ljubljana

Pred Skofijo 19 — Prešernova ulica 4.

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir

362

VL. GELBERG, oblastveno avtor. in zapriseženi patentni odvetnik na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

Ob 100 letnici

KOLES

stojajo na

višku moderne tehnike

Es-ka in Adler kolesa

demače trdke

A. GOREC

specialne trgovine s kolesi in deli

Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 14
(„Novi svet“, nasproti Kolizeja).

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavica 8.000.000 kron.

2530

Stritarjeva ulica števil. 2.

Rezervni fondii okroglo 1.000.000 kron.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Priporočajo nakup srečk za 1. razred IV. c. kr. avstr. razredne loterije.

Zrebanje 8. in 10. junija t. l.

CENA: 1/2 srečka K 40.—, 1/4 srečka K 20.—, 1/8 srečka K 10.—, 1/16 srečka K 5.—.

Sprejema kot član avstrijskega konzorcija prijave za subskripcijo 5 1/2% vojnega avstrijskega posojila iz l. 1915 po originalnih pogojih. Subskripcija se vrši do 20. maja t. l.

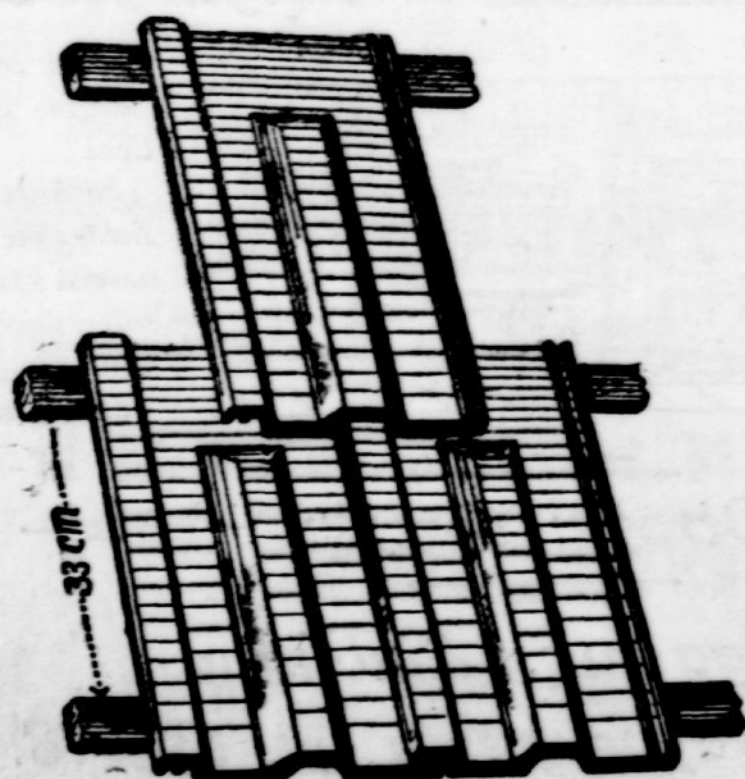
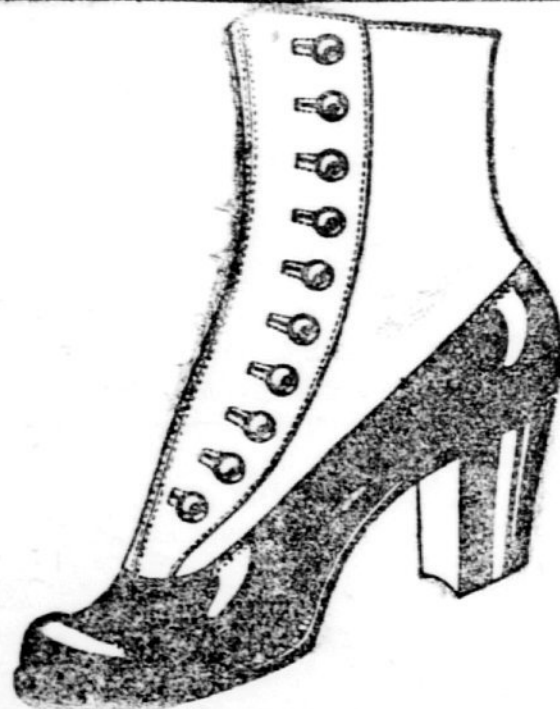

Peter Kozina & Ko.

tovarna čevljev **na** Tržiču, Gorenjskem.

Prodaja svoje lastne izdelke na debelo in drobno

v Ljubljani, Breg, nasproti sv. Jakoba mostu

F. P. VIDIC & KOMP., LJUBLJANA

tovarna zarezanih strešnikov :
ponudi vsako poljubno množino dvojno zarezani

strešnik-zakrivač

s poševno obrezo in priveznim nastavkom.

Brez odprtih navzgor! Streha popolnoma varna pred nevihtami!
Najpriprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti.

Na željo posojamo takoj varne in popis.
Spretni zastopniki se sprejmejo.

Po vojni bo mir!

Potreba tehničnega študija je jasna, čeprav se v slovenski javnosti podcenjuje. Veliki kulturni napredek zadnjih desetletij je nedvomno v prvi vrsti povzročila tehnika. Sedanja vojna je pa težko zadelo tehnične kroge; mnogo nadebudnih mladih inženirjev in njih naraščajo prelija svojo kri na obširnih bojiščih, in marsikateri se ne povrne več na svoje mesto k mirnemu, kulturnemu delu. — Stara trditev, da je preveč inženirjev in tehničnega naraščaja, ni bila nikdar popolnoma resnična, zlasti še ne za Slovence, še manj pa bo to v bližnji prihodnosti. Resnično je nekaj tehnikov, ki gledajo samo, da dobe kmalu dobro plačano mesto, kjer bi jim ne bilo treba mnogo delati, vedno pa je nedostatek dobrih inženirjev, ki temeljito razumejo svojo stvar in hočejo z veseljem delati; ti vedno lahko najdejo dober kruh. Ko pa nastanejo po vojni zopet normalne razmere bo treba postaviti in zgraditi vse uničene stavbe in jih spopolniti; pomanjkanje vestnih tehnikov bo seveda še večje.

Ugodna prihodnost ki se odpira inženirskemu stanu bo gotovo privabila tudi mnogo slovenskih dijakov k tehničnemu študiju. Taki novi tovariši so in bodo prihajali na visoke šole, polni najlepših idealov in mlade energije, toda z neznatnimi gmotnimi sredstvi. Prepričani so, da jim bo pri študiju postlano z rožicami, zlasti ker jim imajo iti na roko strokovna društva s svojimi bogatimi sredstvi. Toda taki idealisti so vedno bridko razočarani; tehnični študij izgleda drugače, kakor so si ga predstavljali, je naporen in silno drag; strokovne organizacije so nepopolne, dostikrat v neredu, sredstva zelo pomanjkljiva; zato izgube kmalu veselje do društvenega življenja, ki bi ga v poznejšem življenju neobhodno potrebovali, saj je zlasti na Slovenskem občutno pomanjkanje temeljitih strokovnih in narodnih organizacij. Ker ima tehnik navadno premalo gmotnih sredstev, da bi si sam kupoval predrage knjige, ki jih neobhodno potrebuje pri svojem študiju, ga začne mrzeti tudi strokovno učenje; po krajšem ali daljšem življenju pogosto opusti s težkim srcem nadebudne tehnične študije in v obupu se loti opravila, ki se mu ravno nudi. Tako se vsled nezadostnih podpor uničijo eksistence nadarjenih mladeničev, ki naj bi slovenske pokrajine povzdignili na ono industrijsko in sploh tehnično višino, ki bi jo po svoji legi in bogatih prirodnih silah lahko imele, narodu slovenskemu pa pripomogli k blagostanju in gospodarski samostojnosti. Ni čuda, torej, če za sedanjih razmer v slovenskem tehničnem življenju ni videti nikakega napredka; kjer se rodi novo podjetje ali se stavi važna stavba, vse imajo v rokah tujci.

Nenavadno ugodne avspicije, ki jih ima danes tehnika in pa spoznanje, da spada slovenski dijak na slovansko visoko šolo, privabijo gotovo zlasti letos mnogo slovenskih abiturientov črpat tehnične znanosti v srce najnaprednejšega, gospodarsko najkrepkejšega avstrijskega naroda, naroda inženirjev, v zlato Prago. Da bi vsaj nekoliko mogel ustrčiti novodošli tovarišem v njih hrepenenju po strokovnem znanju in jih ne odpodil od ljubljenskega študija, je sklenil »Klub slovenskih tehnikov v Pragi« zastaviti vse svoje moči.

Viharni politični dogodki zadnjih mesecev so tudi naš klub zadeli zelo v živo in mu skoro podvezali življenjsko žilo. Dve tretjini članov je že na bojnem polju, oziroma se tja napravlja, in le okolnost, da je prišlo več prvoletnikov, je omogočila obstoj kluba in vsaj skromno njega delovanje. Šteje sedaj samo 14 članov, pa še to število se v kratkem najbrže znatno zmanjša. — V doseg zgoraj omenjenega namena je sklenil »Klub slovenskih tehnikov v Pragi«, da za svojo letošnjo 10letnico popolnoma

preuredi svojo strokovno knjižnico in se tudi sicer reorganizira. Na podlagi izkušenosti iz prejšnjih let se sestavlja nov knjižnični red, ki naj omogoči, oziroma olajša pravilno izposojevanje in vračanje društvenih knjig. Tekom let namreč, zlasti pa vsled nenadnega izbruha vojnega požara je prišla knjižnica v nered in več dragocenosti knjig se je poizgubilo. Treba jih bo torej nadomestiti in knjižnico vsestransko izpopolniti, da bo klub lahko izvrševal svoj namen: omogočati in razširjati praktično in teoretično strokovno izobrazbo svojih članov.

Ker pa skromni članski prispevki — dostikrat zelo neredno plačevani — samih nepremožnih članov, komaj zadostujejo za bežne društvene potrebščine in torej klubu brez javne podpore ni mogoč nikak napredek, se je razposlalo lansko leto številne prošnje za podpore, ki so imele večji ali manjši uspeh. Ves letošnji tozadevni trud pa je bil skoro popolnoma brezuspešen — niti poština ni bila krita — tako da nam niti pomišljati ni mogoče na nabavo dragih, toda neobhodno potrebnih strokovnih knjig, zlasti predavani, ki bi odgovarjale sedanjim višini moderne tehnične vede.

Obračamo se torej na tem mestu na slovensko razumništvo, ki uvideva potrebo izdatnega, dobrega slovenskega tehničnega naraščaja, da po svojih močeh gmotno podpira resno stremljenje »K. S. T. v Pragi«. Imena dobrotnikov, ki se odzovejo našemu apelu, se objavijo v tem listu. Podpore hvaležno sprejema: Klub slovenskih tehnikov v Pragi, Češka tehnika.

Velika svota denarja

se zamore naključiti vsakomur, ki postane naš naročnik. — Brezplačna poslanila pošilja: 545
Srečkovno zastopstvo 1. Ljubljana

MATTONIS
JEDINSTVEN
U SVOJŠ
ANALITIČNOJ
KAKVOČI

GISSHÜBLER
ČISTI PRIRODNI ALKALINI
KISELI IZVOR

Proti zobobolu in gnjilobi zob izborno deluje dobro znana antiseptična

Melusine ustna in zobna voda

ki utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust.

1 steklenica z navodilom 1 krono.
Deželna lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani, Resljeva cesta šte. 1
poleg Franc Jožefovega jubilejnega mostu.
V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani
bolniških blagajin juž. železnice, c. kr. tobačne
tovarne in okr. bol. blagajne v Ljubljani.

Melusine-ustna in zobna voda.

Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908.

Blag. gospod. lekarnar!
Prosim vljudno, pošljite mi zopet
tri steklenice Vaše izborno delujoče
antiseptične melusine-ustne zobne
vode, katera je neprekosljivo sredstvo
zoper zobobol, utrja dlesno in od-
stranja neprijetno sapo iz ust. Za
ohranjenje zob in osveženje ust jo bom
vsakomur kar najbolje priporočal.

Spoštovanjem

Mato Kaurinovič, kr. pošte meštar

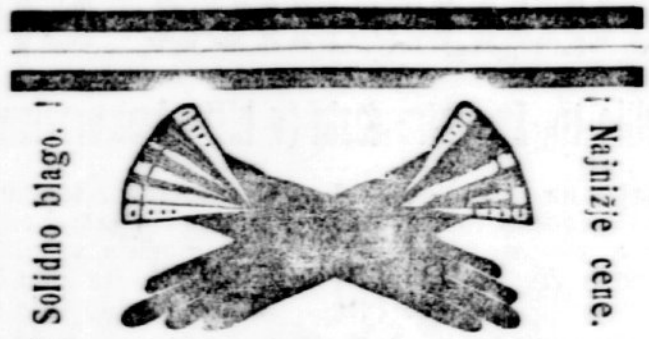
Prodajalka

dobro izurjena v trgovini mešanega
blaga, se sprejme. Prednost imajo z
daljšo prakso iz dežele. 1264
Ponudbe na upravn. »Slov. Na-
roda« pod šifro „Pridnost“.

Ženitev.

Udovec, Slovenec, srednje sta-
rosti, brez otrok, rim.-katoličan, s
premoženjem 40.000 kron, iščem za
soprogo deklet starih let ali udovo
brez otrok s premoženjem 12.000 do
16.000 kron v gotovini.

Samo resne ponudbe na Ignac
Mirn. Reka via Porta št. 3. 3. nad
stropje 1299

M. Schubert

preje Bilina & Kasch,
Ljubljana, Zidovska ul. 5.

priporoča veliko zalogo tkanin in
glace-rokavic, modno blago za
gospode in dame, raznovrstne fine
parfume, ročna dela in material,
kirurški predmete. 413

Moderna predtiskarija.

Izdelovanje preoblečenih gumbov.

Ivan Bizovičar

umetni in trgovski vrtnar

Ljubljana 839

Kolezijska ulica št. 16

priporoča svojo bogato opremljeno
vrtnarstvo ter okusno izdelane
vence, šopke in trakove.

Izposojevanje
ob mrtvaških odrih
drevesne cvetlice.
Tako tudi naj-
nežje dekoracijske
cvetlice za dverane
in balkone.

Vsakovrstne sadike do
najzlahnejših cvetic
in zelenjadi. Sprejemam na-
ročila na deželo. Vsa na-
ročila se izvršujejo točno
in solidno.

Brzotisk: I. Bizovičar
vrtnar Ljubljana.

Franc Kos

Ljubljana,
Sočna ulica.

Podpirajte domačo industrijo!
Stare nogavice se
ceno podpletujejo!

Specialna mehanična pletilna industrija in trgovina za po-
vršne in spodnje jopice, moderčke, telovnike, nogavice, ro-
kavice, posebne obleke zoper trganje, pletilni material za
stroje itd. na drobno in na debelo.

Pletilni stroj patent »Wiedermann« je edina in najuglednejša
prilika za dober zaslužek, pouk brezplačen, trajno delo sigurno
Ker delam brez agentov, so cene veliko nižje.

Posebno letos je veliko ležeče na dobrem poljedelskem orodju, da se
delo z lahkoto ter hitro opravi, vsled tega naj vsak

K O S E

naroči le pri

F. P. ŠKRABAR v Višnji gori

kateri že več let razpošilja priznana najboljša, garantirano dobre turške kose
v dolgosti 56 61 67, 72 78 in 84 cm 926

po K 190 K 230

Pri naročitvi 10 komadov skupaj, poštnine prosto vsako postajo. Preprodajalci dobe prim. popust.

Najbolj priporočljivo!

Pfaff šivalni stroji Puch vozna kolesa

nainovnejše konstrukcije, za vsako lahka in trpežna, priznana naj-
obrti najbolj pripravi 10letna : boljša v monarhiji. :
garancija. Pouk v vezenju brezplačen! : 2 letno jamstvo! :

Zaloga vseh zraven spadajočih delov. Popravila točno in po ceni.
Ugodne cene event. nizki mesečni obroki.

IGN. VOK, specialna trgovina šival. strojev in koles

Ljubljana, Sočna ulica 7, zraven sodišča.

Zahtevajte cenik.

Zastopniki se sprejemajo.

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah
ZNAMENITE GROHARJEVE SLIKE

PRIMOŽA TRUBARJA

= USTANOVITELJA SLOVENSKE KNJIŽEVNOSTI =

Visoka 66 cm in široka 55 cm je naj-
lepši okras vsake slovenske hiše. Ta
reprodukcija je sploh najlepša in naj-
dovršenejša kar jih imamo Slovenci.

Cena s pošto kron 3-20

NARODNA KNJIGARNA V LJUBLJANI, PRE-
SERNOVA UL. ST. 7

Selenburgova ulica št. 1 (nasproti Kazine).

Umetniške razglednice

izbrane reprodukcije prvih svetovnih umet-
nikov — nad 2000 najlepših vzorcev — se dobé

na drobno in debelo v prvi in edini specialni trgovini razglednic
in pisemskega papirja

MARIJA TIČAR,
LJUBLJANA.

Sv. Petra cesta št. 26. (nasproti hotela Tratnik).

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 800.000.

4 3/4 %

brez odbitka rentnega davka.

Ustanovljena leta 1881.

Volno

ovčjo, oprano in neoprano, kaplin vsako množino po najvišji ceni proti takojšnjemu plačilu ter plačam vožnje sam.

Veletrgovina R. Stermechi, Celje šteč. 15, Stajersko.

B. GÖTZL

LJUBLJANA, Mestni trg 19

priloga

krasne novosti spomladnih in letnih oblek in površnikov domačega izdelka

po izredno nizkih cenah.

Brez konkurence!

Solidna postrežba!

Najnižje cene!

Najboljše

ogrske in kranjske salame

fino, sočno šunko (gnjat), kranjske klobase, prekajeno meso, slanino s papriko, najboljši pristni emendolski sir ter sladko čajno surovo maslo priporoča trdka ::

J. Buzzolini

delikatosa trgovina

Ljubljana, Lingarjeva ulica.

Vsakdanje pošiljave od najmanjše do največje množine po najnižji ceni. 130

Stanje denarnih vlog na knj. in tek. račun 31. dec. 1914:

== K 202,841.494.— ==

C. kr. prlv.

Stanje den. vlog na hran. knjižice 30. aprila 1915:

== K 88,192.085.— ==

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 29 podružnic. Vogal Marijin trg-Sv. Petra cesta (v hiši „Assicurazioni Generali“).

Delniški kapital in reserve 65,000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vseskar brezplačno.

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izžrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastni zaklepom stranke. — Opravišče c. kr. razr. loterije Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja. Izplačila in nakazila v Ameriko in iz Amerike.

Erzojavke: Prometna banka Ljubljana. — Telefon šteč. 41

ALFONZ BREZNIK

nčitelj Glas. Matice in edini zapriseženi strokovnjak c. kr. dež. sodišča.

Ljubljana, Kongresni trg 15.
(Nasproti nunske cerkve.)

Največja in najposobnejša trdka in izposojevalnica klavirjev in harmonijev

na jugu Avstrije. — Velikanska zaloga vsoga glasbenega orodja, strun in muzikalij. Edini založnik dvornih in komornih tvornic: Bösendorfer, Hözl & Heitzmann, Förster, Ehrbar, Gebrüder Stigl, Rud. Stelzhammer, Czapka, Lauberger & Gloss.

Hofmann in Hofberg (amerikanski harmoniji).

Obroki od K 15.— naprej. Najbogatejša izbira v vseh modernih slogih in lesnih barvah. Oglejte si klavirje z angleško ponavljajočo mehaniko. 10 letna postavno obvezna garancija. Najemnine najnižje. Zamena najugodnejša. Uglasiševanje ter popravila strokovno in ceno. Ker imam zgoraj navedene prve fabrikate izključno lejaz za Kranjsko v zalogi, svarim pred nakupom falsifikatov in navideznega „pofelna“ pri kričočih, ki se drznejo govoriti o „dobrem blagu“, dasi nimajo ni jednega pomembnega fabrikata v zalogi.

Poletna stanovanja

2, 3 in več sob s pritliklinami, popolnoma opravljena,

se oddajo prav cenó.

Pojasnje daje: 1207

St. C. Tauzher

lesna trgovina, Dunajska cesta 47.

Cvetlični salon
Viktor Bajt

Selenburgova ul. 6, zraven glavne pošte.

Sopki, venci s trakovi in napisi se izdelujejo po najnižjih cenah. Delo okusno vezano. Velika zaloga krasnih suhin vencev.

Priporoča se z odličnim spoštovanjem
Viktor Bajt.

Naslov za brzojavi:
Viktor Bajt, cvetlični salon, Ljubljana.

Nad 50 let obstoječa
parna barvarija in kemično sraževanje oblek

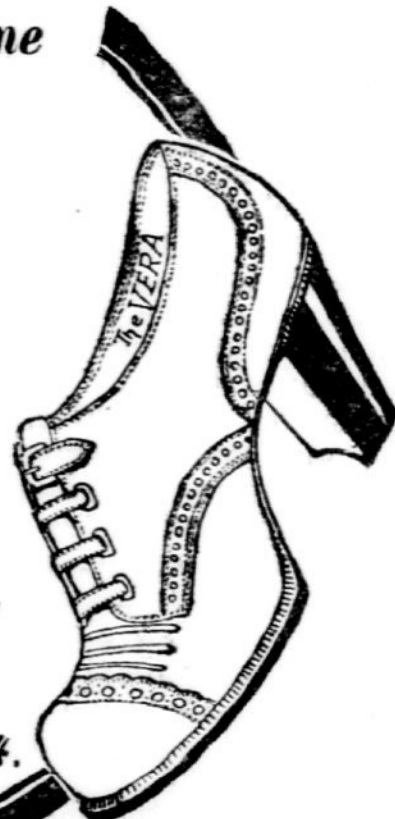
apretura sukna

Ljubljana, Anton Boc Glince,
Selenburgova ul. 6. Burska ulica 46.

Postrežba vestna in točna. Najnižje cene.

THE VERA
American Shoe

za gospode in dame
so dospeli
iz Amerike.

Edina prodaja
čevljarnica

J. Szantner
Ljubljana

Selenburgova ulica št. 4.

Made by
Rice & Hutchins
Boston, Mass. U.S.A.

Priporočamo specialno

damsko in otroško konfekcijo
zelo solidne trdke

M. Kristofič-Bučar
Ljubljana, Stari trg šteč. 9. — Lastna hiša.

Najnovejša KOSTUME Najnovejša
: Plašče, jope :
Zalne — domače obleke
Perilo, čepice, modrice
in modne predmete.

BLUZE KRILA
Otroške oblekice in obleke za mladenke.

Higienično perilo in druge potrebščine za novorojenčke.

Pošilja na izbiro tudi na deželo.

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

Največja slovenska hranilnica!

Denarnega prometa koncem leta 1914 . . . . . K 740,000.000.—
Vlog . . . . . „ 44,500.000.—
Rezervnega zaklada . . . . . „ 1,330.000.—

4 1/2 %

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po

brez odbitka. Hranilnica je puplarno varna in

stoji pod kotrolo c. kr. deželne vlade.

Hranilnica posoja na zemljišča in poslopa proti 5 1/4 % obrestim in najmanj 1/4 % amortizacije. Za varčevanje ima vpeljane lične

domače hranilnike.